

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

PONEDELJSKI SLOVENE

Romunija odklanja vsak pakt s Sovjetijo Odločna izjava romunskega zunanjega ministra

Bukarešta, 7. februarja. TG. Sinoči je romunski zunanji minister v parlamentu odgovoril na interpelacijo, ki je tikala knjige, ki jo je napisal češkoslovski poslanik dr. Šeba o odnosih med Malo zvezo in Rusijo. Ta knjiga je dala povod za neljube članke, ki so izšli tudi v inozemstvu in kjer so priložnost izrabili, da sejejo razdor med obe zaveznici državi. Zunanji minister je v silno odločnem govoru vzel češkoslovškega poslanika v zaščito ter izrekel svoje obžalovanje, da se je diplomat prijateljske in zaveznice države, ki je po vrhu šestokrat pokazal svojo ljubezen do Romunije in do romunskega naroda, imenoval v romunskem parlamentu drugače kot pa s hvaležnostjo in občudovanjem.

Med debato je neki poslanec zunanjega ministra tudi vprašal, kako misli on o sovjetski Rusiji in zakaj ne nadaljuje pogajanj za pakt o vzajemni pomoči med Romunijo in Rusijo, ki so ga prejšnje vlade začele izdelovati. Antonescu je z odločnim glasom dejal:

Ne bom se mešal v to, kaj so v ministru zunanjih zadev pred momli imenovanjem izdelovali in kakšne načrte so imeli. S polno jasnostjo in odločnostjo vam lahko povem samo to, da pod mo-

jim vodstvom ni bilo nobenih pogajanj s sovjetsko Rusijo za kakšen vzajemni pakt niti da imam namen, takšna pogajanja v bodočnosti začeti.

Odmevi dr. Stojadinovičevega govora Romunija odobrava

Bukarešta, 7. febr. AA. Romunski tisk se še nadalje bavi z govorom, ki ga je imel jugoslov. ministriški predsednik in zunanji minister dr. M. Stojadinović na seji finančnega odbora narodne skupščine o priliki razprave proračuna ministrstva za zunanje zadeve. Tako »Independence Roumaine«, glasilo vlade, med drugim poudarja vse pomembnejše točke iz tega govora, ki se v njem jasno odražajo vse poteze jugoslov. zunanje politike, kakor tudi vsa skrb, ki jo Jugoslavija posveča svoji vojski in vojni industriji, da bi tako docela zavarovala državo. List je podčrtal vzajemnost Jugoslavije z ostalimi dvema članicama Male zveze, kakor tudi s članicami Balkanske zveze.

Naglasil je, da si jugoslovanski narod prizadeva, da bi zboljšal svoje odnose tudi z drugimi narodi. Posledica teh naporov je bil pred kratkim sklenjeni pakt z Bolgarijo, nadalje z bližnjimi z Italijo ter zmerom bolj prijateljski stiki z Nemčijo. List navaja tudi besede jugoslov. ministrskega predsednika: »Ako bi kdo trdil, da vodimo germanofilsko, frankofilsko ali italofilsko politiko, mu bom odgovoril, da vodim zgolj jugoslovansko politiko. List nazadnje pravi, da so to v resnici velike besede.

Italija o »prisrčnem ozračju«

Rim, 7. febr. AA. Agencija Stefani pravi v nem. svojem poročilu, da je bila nedavna izjava predsednika jugoslovanske vlade dr. Milana Stojadinoviča v rimskih političnih krogih sprejeta z navdušenjem. Ta izjava dokazuje, da je nastalo povojno in prisrčno ozračje v italijansko-jugoslov. odnosih. Popuščanje napetosti, ki je nastopilo, odkar se je nova italijanska politika razširila na Jadransko morje, na Podonavje in Balkan, je v splošnem interesu evropskega sodelovanja in obnove.

Sv. oče blagoslovlja evharistični kongres v Manilli

Rim, 7. febr. b. Danes je sv. oče Pij XI. imel kratek govor po radiu na udeležence evharističnega kongresa v Manilli. V svojem govoru opozarja sv. oče vernike, kako se godi tam, kjer se je ljudstvo začelo obračati proč od Kristusa. Pot, ki jo gredo te države, vodi človeštvo v propast. Sv. Oče poziva vse vernike k molitvi in izraza nado, da bo človeštvo sledilo njegovim stopinjam in tako doseglo krščanski mir. Ob koncu je sv. oče poslal vsem udeležencem svoj apostolski blagoslov.

Manilla, 7. februarja. AA. Včeraj se je zaključil svetovni evharistični kongres. Papežev delegat je daroval pontifikalno mašo, ki ji je prisostvovalo 150.000 ljudi.

Papeževa proslava v Belgradu

Belgrad, 7. febr. m. Danes je bila tukaj papeževa proslava. Dopoldne je bila v cerkvi v Krunski ulici pontifikalna sv. maša, ki jo je služil msgr. Hermenegildo Pellegrinetti. Popoldne je bila v francoski dvorani Zavoda sv. Jožefa slavna akademija z izbranim sporedom. O življenju in plodonosnem delovanju papeža je govoril tukajšnji odvetnik dr. Zaninović. Na obletnico kronanja sedanega sv. očeta, v petek, dne 12. t. m., se bo ob 11 dopoldne poklonila apostolskemu nunciju vsa tukajšnja duhovščina. Od 5 do 7 istega dne bo v nunciatu velik sprejem.

Posvetitev nadškola dr. Učiča bo 7. marca v Zagrebu

Belgrad, 7. febr. m. Posvetitev novega belgrajskega nadškola dr. Učiča bo 7. marca v Zagrebu. Novega belgrajskega nadškola bo posvetil zagrebški nadškof dr. Bauer. Konsekратор pa bo ljubljanski škof dr. Gregor Rožman.

zadeva, da bi izločil iz komunistične organizacije vse pristaje Trockega ter Zinovjeva, kakor tudi vse člane desnitske opozicije, ki so izšli iz Buharinovljeve šole. »

Rasi se klanjajo »materi Italiji«

Rim, 7. febr. TG. Sinoči je predsednik vlade Mussolini sprejel v kolonialnem ministru v posebno slovesni avdijenci 4 abesinske rase, in sicer: rasa Sejuma, rasa Getačua, rasa Cebede in dedžasmačua Mulugeto.

Ras Sejum je imel na Mussolinija poseben nagovor, v katerem mu je v imenu podložnih plemen obljubil zvestobo italijanskemu cesarju in vsem njegovim zastopnikom, od katerih pričakuje, da bodo vodili usodo Abesinije naprej po poti napredka. Ras Sejum se je globoko poklonil »vsemogočni Italiji, ki je postala sedaj nekoliko tudi naša mati,« ter čestital italijanskim vojskovodjem nad sijajno zmago, ki je »podprla pravi civilizaciji med naše abesinske ljudstvo. Abesinija je sedaj popolnoma italijanska, ne samo vsled vojske zaslede, ampak vsled duhovnega zavojevanja, ki ga je močrost italijanskih državnikov v tako kratkem času izvedla. »Duce, vernujte v našo iskrenost in v lojalnost naših čustev do Italije in prisegamo vam, da lahko v vsakem primeru računamo na našo popolno udanost in zvestobo.«

Na ta nagovor rasa Sejuma je Mussolini kratko odgovoril, da bo vladal v Abesiniji rimski zakon, da bo njegova oblast sicer močna, toda pravična in človeška in da bo Abesinija s pomočjo fašizma kmalu dvignjena na višjo raven življenjskih pogojev.

»Proletarska divizija« poklicana v Moskvo

Berlin, 7. febr. TG. »Angriffe« poroča iz Moskve, da so tudi včeraj trajale v Moskvi demonstracije. Ponoči pa je tajna policija kolikor toliko napravila red in se je moskovskega prebivalstva polastila velika panika. V predmestju Sokolniki so demonstranti porušili nekaj živilskih skladišč, potem ko so jim povedali, da so celodnevem čakanju ne bodo dobili mleka. Pri snodnih demonstracijah je prvi stopila v akcijo avtomatična naprava, s katero se naenkrat lahko alarmirajo vse postaje moskovske garnizije in tajne policije. Vorošilov je pozval moštvo v Moskvo drugi polk tako imenovane proletarske divizije, ki ima nalog, da vzdržuje red. Vzdržujejo se vesti, da je bil napravljen atentat na državnega tožilca Višinskega. Nekdo je dvakrat iz puške ustrelil na Višinskega, toda streli niso zadeli.

London, 7. febr. AA. (Reuter) Iz Moskve poročajo, da se veliko čiščenje v komunistični stranki, ki se je pričelo s procesom proti Zinovjevu in tovarišem, sedaj intenzivno nadaljuje. Razen dobro znanih voditeljev, kakor Buharina, Rikova, Rakovskega in kakšnih 10 drugih, ki so se zapletli v Trockijevo zaroto, sodijo, da je bilo še aretiranih preko 100 ljudi, ki bodo vsi postavljeni pred sodišče. Med njimi je tudi sin Trockega Sergej in bratranec Zinovjeva. Režim si očitno pri-

Začetek vsearabske zveze Iz pogodbe med Irakom in Arabijo

Zeneva, 7. februarja TG. Na tajništvo Zveze narodov so prišle zanimive informacije o razvoju vsearabske gibanja odnosno zveze med arabskimi državami. V aprilu lanskega leta sta Irak in Ibn Sudova Arabija sklenili prijateljski pakt, ki je obenem tudi vojaška zveza. Te dni je bilo besedilo tega pakta predloženo Zvezi narodov, da se zapiše na tajništvo pogodba, ki je bila sklenjena v okviru pakta Zveze narodov. Besedilo te arabske zveze je sedaj torej znano. V marsičem preseneča politično javnost, ki ni verjela, da sta obe arabski državi tako tesno med seboj povezani.

Prijateljska vojaška zveza med Irakom in Arabijo namreč določa, da se boste obe vladi vedno med seboj posvetovali, kadarkoli bi prišlo v pretres vprašanje, ki tiče arabskega sveta. Če bi nastali kakšni spori med njima ali s kašno tretjo državo, se bodo poravnali mirnim potom. Če bi bili obe državi napadeni, se bosta vzajemno branili. Obe državi si medsebojno obljubljeta tudi vso podporo v primeru, da bi v eni ali drugi državi zavladali nastali notranji neredi. Istotako se bosta tudi obe državi vzajemno posvetovali, kaj je treba storiti, ako bi nastali notranji neredi. Pri kakšni drugi arabski državi. Iranska vzhada in vlada sultana Ibn Sauda se bosta vzajemno obrnili na vlado Jemena (južna konica Arabije) naj se pakt pridruži. Istočasno pa bo sporočeno vsem arabskim državam (Palestini, Transjordaniji, Siriji in Egiptu), da se smejo priključiti temu paktu in da je njihov pristop zaželen.

Pakt določa na koncu, da obveznosti, ki jih nalaga obema zaveznicama, v ničemer ne bodo zmanjšale obveznosti, ki jih ima Irak do Zveze narodov ali do Anglije, s katero je Irak sklenil posebno pogodbo.

Roosevelt predložil svoje ustavne reforme

Washington, 7. februarja. TG. Predsednik Roosevelt je predložil kongresu svojo že dalje časa pričakovano sponemico, v kateri zahteva dalečse reforme najvišjega državnega sodišča, ki mu je lansko leto ovrlo vso obnovitveno zakonodajo kot protustavno Roosevelt hoče doseči, da postanejo sodniki tega sodišča nepolitični možje, neodvisni od političnih strank, neodvisni tudi od vsakega parlamenta. Rooseveltov predlog je povzročil v republikanskem tisku silno burjo ogorčenja. Bivši predsednik Hoover je v govoru, ki ga je imel v Washingtonu izjavil, da hoče Roosevelt dobiti v roke pravice, ki pripadajo samo diktatorju, ker njegovi predlogi so takšni, da bi odsele predsednik smel po mili volji sestavljati vrhovno državno sodišče. Toda ta burja dolgo ne bo mogla trajati, ker opozicija je po rezultatih nedavnih volitev tako malenkostna, da ne pomeni za Roosevelta nobeno nevarnost. Roosevelt pa vživa popolno zaupanje svoje stranke.

Kje išče Nemčija kolonije V Parizu pravijo: v Evropi!

Pariz, 7. febr. AA. »Echo de Paris« poroča, da je DNB objavil vesti, po kateri je von Ribbentrop dobil od svoje vlade navodila, naj od angleške vlade zahteva vrnitev nekdanjih nemških kolonij. To zahtevo je težko razumeti pravi list. Hitler je izjavil, da je »irizirni načrt za obnovo gospodarstva ne vsakega naroda respremenljiv. Po tem takem bi bila dopustna vsaka kolonialna koncesija, na katero bi pristali Francija in Velika Britanija, le pod pogojem, da bi Nemčija pristala na obnovo svobodne trgovine in svobodo kapitala. Po mnenju

lista Hitlerja dejansko zanima le kolonizacija neklih krajev Evrope v nemškem sosedstvu. »Ami du Peuple« pravi med drugim: V Berlinu z vso gotovostjo pričakuje odgovor na svoje zahteve. Hkratu pa imajo v rezervi argumente, ki jih bodo objavili, če bo njihova akcija propadla, da bi tako nemškemu narodu povedali, da jim tuje sile ne dopuste doseči gospodarske obnove in olajšati življenje naroda. Neki levičarski list kaže veliko vznemirjenje, ker je Eden odpotoval iz Londona. List meni, da se Eden preveč zanaša na lojalnost svojih tovarišev. Nastala je

Posvet na Kremlju GPU razsaja dalje

Trst, 7. februarja. TG. Tukajšnji listi objavljajo zopet obsirna poročila o dogodkih v sovjetski Rusiji. Tako prinaša »Piccolo« dolge vesti iz Rige, da se v Sovjetski Rusiji nadaljujejo aretacije trockizma osumljenih uradnikov in delavcev. Iz vseh krajev Rusije, da prihajajo poročila o veliki vneti tajne policije, ki spravlja na stotine in tisoče ljudi v ječe, in da se tudi nezadovoljstvo med delavstvom širi v nevarnem obsegu. Temu da je manj krivo nerazpoloženje ljudi vsled usmrtnice znanih 13 trockistov, kajti široke plasti naroda se za to le malo zmenijo in o tem tudi malo zvedo, marveč, da je glavni vzrok nezadovoljstva lakota, ki je po nekaterih krajih izbruhnila, nadalje katastrofalni rezultati raznih petlejk, ki sedaj razpadajo v razvaline.

Notranji komisar in vrhovni šef tajne policije GPU Ježov je izdal stroge naredbes, da je treba vse nezadovoljce brez usmiljenja poloviti ter jih spraviti »drugam«, to se pravi v Sibirijo in v severne kraje, kjer se nahajajo ogromna koncentracijska taborišča. Agenti tajne policije imajo pa velike težave v avtonomnih državah sovjetske zveze, kjer se pokrajinske in krajevne oblasti upirajo proti navedbam, ki jim prihajajo od osrednjega vodstva tajne policije. V mnogih mestih vsled tega je prišlo do protistalinovih demonstracij.

Značilno je, da vlada v Moskvi velik strah pred dogodki, ki se odigravajo v notranjosti države. Inozemski časniki sploh ne morejo dobiti kakšnih informacij. Vse se jih izogiblje, vsakdo se boji, da bi z njimi govoril. Tudi na komisarijatih naletijo na zaprta vrata. Za časniki pa ho-dijo cele procesije agentov tajne policije, ki jih pa na vsakem koraku opazujejo Potniki, ki prihajajo iz Madžukua in ki so potemtakem prepotovali vso ozemlje sovjetske države, pripovedujejo, da vlaki na češibirski železnici obratujejo samo ponoči. V vsakem vlaknu se nahaja četa tajne policije. Potniki nimajo dovoljeno, da bi odpirali vrata vagonov in imajo vtis, da potujejo v aretantski celici. Nadalje potnikom tudi ni dovoljeno, da bi izstopili iz vlaka. Oblasti pravijo, da so bile te odredbe izdane zato, da ne bi potniki mogli opazovati vojaških priprav na Daljnem vzhodu, kjer so sovjeti zbrali baje 200.000 Kunguzov, ki jih hočejo kmalu zapoditi proti madžurski meji.

Na Kremlju je bila dolga konferenca med Stalinom, Vorošilovim in Ježovim. Prisoten je bil tudi maršal Tuhačevski in večje število višjih častnikov z izjemo maršala Blücherja, ki se nahaja pri svoji armadi v Sibiriji. Sklenjeno je bilo nove odredbe za osebno in tehnično preobnovo sovjetske armade in sicer z namenom, da se združi vse vodstvo rdeče vojske na suhem, v zraku, in na morju v rokah maloštevilnega sveta generalov, ki bi mu načeloval Vorošilov sam v primeru, da bi nastopila vojna nevarnost. Nove odredbe imajo tudi namen urediti vse tako, da bi v primeru vojne rdeča armada zanesla vojskovanje takoj na sovražno ozemlje.

Na kremljski seji je bilo nadalje sklenjeno, da bo v najkrajšem času izvedena temeljita sprememba v vodstvu komunistične stranke od vrha pa dol do krajevnih odborov, ker se je izkazalo, da so se v stranki nabrali večinoma sami lopovi. Končno je bilo sklenjeno, da se da vila, v kateri je prebival Radek, na razpolago uradniškemu osebju »izvestij« kot okrevališče. Avtomobili, ki jih je Radek imel mnogo na razpolago, pa so bili vsi konfiscirani. Tajna policija je aretirala danes tri »teroriste«, ki so vsi člani sovjetske akademije znanosti. »

Z 9 strani proti Malagi Malaga baje gori - Strašni boji pri Fuengirolu

Avilla, 7. febr. TG. Bitka za Malago traja dalje in je napad nacionalistov na to mesto prvi primer načrtnega napada v španski državljanski vojni. S sinočnjimi napredovanji so nacionalisti zasedli vse važne postojanke okrog mesta, tako da je sedaj popolnoma obklojeno. Od tega obroča napadajo nacionalisti sedaj v devetih smereh proti Malagi. Prva kolona je dosegla črto med Zaffaraya in Ventas de Zaffaraya, druga kolona je začela prodirati pri Loyi, 80 km severno od Malage, ter je prekorčila 1000 m visoko gorovje Ventas de los Alfareos in zasedla z bajonetnim napadom vas Alfargate, ki je 45 km daleč od Malage. Tretja kolona je prodirala od Archidene, zasedla gorovje Villanueva del Trabuco. Nadaljnje tri kolone so prodirale od Antequere v obliki pahlače ter so dosegle Villanueva de Cauche, Boca delle Consepion, ki je 35 km daleč od Malage, in Valle de Abdala. Sedma kolona je prodirala iz Penarubbia, osma pa iz Rouda ter prekorčila trojne strelske jarko rdečih na česti pri Burgo; deveta kolona pa prodira ob obali in stoji tik pred Fuengirolu. — Nacionalistične čete prodirajo neumorno naprej proti Malagi.

Gibraltar, 7. febr. b. Tukajšnji vojaški opazovalci pravijo, da se ob andaluzijski obali razvijata najbolj krvavih bitk v vsej španski državljanski vojni. Ta bitka bo najbližja najodločilnejša. Trdi se, da so vinogradi okoli Ujeda in Fuengirola pristo prepojeni s človeško krvjo. Obe strani priznata, da gre število žrtev v tisoče. Tako ogromnih žrtev španska državljanska vojna doslej še ni zahtevala. Republikanci priznavajo, da so nacionalisti na tem odseku napredovali za 20 km, toda samo preko trupel katalonskih anarhistov, ki so

se že divje borili pri Irunu in Badajozu. Nacionalisti poročajo, da so njihovi bombarderji zagzali Malago, ki je vsa v plamenih. Iz Malage same in Barcelone pa to vest demantirajo.

Salamanca, 7. febr. AA. Glavno poveljstvo nacionalističnih čet je dalo naslednji komunik: Nacionalistične divizije, ki se nahajajo pred Madridom, so znatno zboljšale svoj položaj. Zaveze so Maranoso, Buso in Nienpocuelo. Na fronti pri Alami so nacionalistične čete prodrele do neke vasi, ki leži 12 km daleč od Malage. Pri Loyi so zaveze vas Colmenar. Na madridski fronti so imele pri zadnjih operacijah še največ uspehov čete generala Varele.

Tenerife, 7. febr. AA. Tukajšnja radio-postaja pravi v svojem poročilu o podrobnostih operacij pri Malagi, da nacionalistične čete prodirajo proti mestu ter da so zaveze Elasnio, ki leži v neposredni bližini Villa Nueve de la Concepcion, kakor tudi neko drugo strateško izredno važno točko. Nasprotnik je ponovno poskušal vreči nacionaliste nazaj, a so se mu vsi napadi ponesrečili.

Sevillska radio-postaja je razglasila, da so nacionalistični oddelki, ki prodirajo z zapada proti Malagi, prispele do Fuengirola. Nacionalistične čete, ki prodirajo z juga proti Antegore, pa so zaveze Villanueva de la Concepcion in ter prodirajo sedaj dalje proti severu. Nasprotniki so se morali s svojih postojank umakniti. Po vesteh iz Gijona so se na več točkah asturijske obale pojavile bele ladje. Z enih teh ladij so oddali več strelav na neko tovarno streliva. Izvedelo se je naknadno, da so bile te ladje križarke: »Espana«, »Velasco« in »Escalano«.

„Sovjetska republika“ v Perpignanu

Nemško časopisje je nedavno zagnalo strašanski vik in krik glede razmer, ki da vladajo v Perpignanu, francoskem mestecu blizu španske meje, skozi katerega gre sedaj edina prometna žila iz Francije v Katalonijo in rdečo Španijo. Nemškemu časopisju se je pridružila tudi pariška rojalistična »Action française«, ki je objavila članek o istem predmetu ter pripovedovala, da imajo obmejno nadzorstvo v rokah komunisti, da izdajajo potne liste za v Španijo kar v kavarni »Kontinental« in da posebni komunistični oddelki samovoljno opravljajo nadzorstvo nad vsem obmejnim prometom, med tem ko so državne oblasti brez vsake moči. Tudi rdeči milicioni da se svobodno kretajo po mestu in okolici, počinca in v strnjenih skupinah. V več krajih pa da delujejo že krajevni sovjeti, francoske oblasti pa da morajo brez moči gledati na vse to početje.

Na pobudo teh časopisnih poročil, francoskih in nemških, je odpotoval v Perpignan poseben poročevalec švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung«, ki si je življenje na španski meji sam točno ogledal in svoje vtise sedaj opisuje v svojem listu takole:

Sovjetska republika

Nikjer ne duha ne sluha o kakšni »sovjetski republiki«. Mesto Perpignan in vsa prefektura sta v oblasti rednih oblastev. Ne smemo pa pozabiti, da je Perpignan čisto socialistično mesto. Nekaj ur daleč proč je Narbonne, volivno okrožje predsednika Bluma. Vsa ta pokrajina je stodoletno v območju ljudske fronte. Opozicije tukaj nikjer ne najdeš. Vse zidovje je prepleteno samo z letaki ljudske fronte. Prefekt je socialist, župan je socialist, poslanec socialist, senator socialist, predstojnik orožništva socialist, šef obmejne policije socialist, obmejni komisar socialist. In ker je Perpignan oddaljen samo kakšnih 30 km od španske meje, ni čudno, če so vse simpatije na strani rdeče vlade v Valenciji. Toda zaradi tega ta pokrajina še ni sredi boljševiške revolucije. Redna državna oblast je tukaj prav tako kot drugod v Franciji v polni posesti svoje oblasti. Pregledal sem mesto, ogledal sem si ljudi, čital časopise. Nikjer kakšne revolucije. Obiskal sem prefekta, mladostnega rdečeljudskega socialista, ki mi je smehljaje dejal, »da upa, da se bom lepo obnašal, da ne bom imel priložnost preizkusiti na sebi težo francoske oblasti.« Prefekt je dodal, da je mesto mirno. Preteklo nedeljo da sta bila dva shoda, na enem koncu mesta so zborovali komunisti, na drugem pa rojalisti. »Potreboval sem samo 5 uradnikov, da so vzdrževali red in mir. Tako, sedaj pa vidite...«

Razume se pa, da je to ljudstvo — in tudi predstavniki oblasti sami — ki je socialistično pripravljeno, da pomaga rdeči vladi v Valenciji. Tega nikdo ne prikriva. Obmejni komisar, ki je socialist, pusti, da gredo dan za dnevom velikanski transporti različnih »daril« čez mejo v Španijo. Med španskimi in francoskimi obmejnimi stražami vlada prijateljsko razmerje. Uradno je izvoz orožja prepovedan, toda nekdo, ki dobro ve, mi je dejal, »da bi bili neumni, če bi ne podpirali rdečih, dokler Nemec podpira generala Franca...«

V Perpignanu je vse polno beguncem in sicer beguncem vseh političnih struj. Prefekta sem prosil za dovoljenje, da bi smel z nekaterimi begunci govoriti. Takoj so me odpeljali na komisarjat, kjer sem videl najrazličnejše ljudi iz Španije: lepo oblečen terorist, par, ki je očividno pobegnil pred rdečim zakonom, pa mnogo drugih slabše oblečenih, ki so bili najbrže delavci. Levičarje je komisarjat odpravil v poslopje nekdanje bolnišnice, kjer je nastanjena organizacija za »protifašistično borbo«. Mesto je to poslopje stavilo na razpolago protifašistični struji.

Po mestu samem sem naletel na rdeče milicionike, ki se sprehajajo v polni uniformi. Brez vsake težave hodijo sem čez mejo in nazaj.

Anarhisti in komunisti

V Perpignanu je več odborov, ki se bavijo s podelitvijo pomoči rdeči Španiji. Razdeliti jih je treba v tri skupine: 1. anarhisti, 2. komunisti in 3. socialisti. Najbolj delavni so anarhisti. Komunisti poslušajo povelja, ki prihajajo od stranke v Parizu in so tudi zelo delavni. Socialisti pa so bolj zmerni in se omejujejo samo na »človečansko« pomoč, to se pravi, da se brigajo za ranjence, za osirotle otroke in podobno. Toda pri socialistih neha ljudska fronta v Perpignanu, kajti radikalni nočejo ničesar slišati o kakšni podpori za rdečo Španijo. Radikalno glasilo vpije proti oblastem, ki anarhistom dovolijo preveč svobode. Na uradništvu so mi to še posebej potrdili.

Kavarna »Continental« je sedež generalnega tajništva anarhističnega združenja. Tam se opravljajo posamična dela za osební in tovarni promet čez mejo. Trdnjava anarhistov pa je, kot zgoraj omenjeno, bivša vojaška bolnišnica. Skozi to trdnjavo mora namreč vse, kar hoče na španske fronte. Tukaj dobijo papirje (španske državljanstvo), obleko, denar in nasvete. Od tam tudi odhajajo transporti v Španijo. Osebnost sem videl samo, kako so ljudi odpravljali na mejo, videl pa nisem, odkod prihajajo. »Prostovoljci« prihajajo semkaj iz vseh

Odlične Angležinje v Belgradu

Belgrad, 7. febr. m. Sneli je prispela v Belgrad vojvodinja atolska, članica angleške poslanske zbornice in bivši angleški prosvetni minister. Z njo sta prispeli še gđini Baskhorn, ki je tudi članica poslanske zbornice, in Leight. Angleške parlamentarne so si ogledale poslovanje tukajšnjih ženskih organizacij in humanitarnih ustanov. Parlamentarne so izjavile, da jih zanimajo predvsem zunanje-politični momenti. Po njihovem mnenju predstavlja Jugoslavija kot predstraža vsega vzhoda zelo stabilen element, s katerim mora britanska politika računati.

Belgrad, 7. febr. m. Lanska produkcija premoga v naši državi je znašala 4.037.000 ton, kar pomeni znaten dvig v primeri z letom 1935.

Belgrad, 7. febr. m. Novi proračun donavske banovine znaša 190 milijonov Din.

Pod vlak se je vrgel

Ljubljana, 7. febr. m. Norojo okoli 6 je skočil pod brzdovlak, ki vozi iz Ljubljane proti Trstu, okoli 40 let stari brivec Ivan Možina iz Rožne doline. Možina je šel o svojo družbo v smeri od tobačne tovarne proti Rožni dolini, ko je na znanem prelazu za tobačno tovarno naenkrat privozil brzdovlak, se je Možina odtrgal od svoje družbe, ki je zadrževala ter se pogljal naravnost pod kolesa lokomotive. Lokomotiva ga je grozno razmesarila. Odrtrgala mu je glavo, razmrcvarila truplo, ude pa je nesla še nekaj metrov s seboj. Na kraj nesreče je prišla proti večeru poletijska komisija, ki je odredila prevoz trupla v Mrtvačnico. Možina je bil oženjen ter zapustil tri otroke.

dežela. Francozov je sorazmerno najmanj. Najbolj čudno pa je to, da se je od 40.000 židovskih Španjolec, ki tukaj prebivajo, javilo za fronto samo 200. Na dvorišču bolnišnice je veliko trenje. Vse polno je ljudi in tovarnih vozil. Na enem koncu dvorišča so tudi pisarne odbora za obrambo španske revolucije, ki so izključno v rokah anarhistov. Večinoma so to hladni ljudje. Kropotkinovi učenci, izobraženci. Izjemo dela le Antonio Martin, ki ima strašen sloves. On je Katalonec in vladar nad mestecema Puigcerda onstran meje, 8 km daleč od Perpignana. Pred njegovim imenom se vse trese. Martin je namreč pustil hladnokrvno poklati 300 »fašistov«. Njihova imena je nabral iz volivnih imenikov, kjer je bilo zabeleženo, da je 200 volivnih udeležencev glasovalo proti ljudski fronti. Da bi ja nikogar ne izpustil, je dal poklati kar 300 ljudi naenkrat, med njimi tudi pristaše Lerroux. Za to Martinovo dejanje ve vsakdo. Sam Martin se je pred menoj pohvalil, da je res tako. Na drugem koncu dvorišča imajo komunisti svoje urade, ki so strogo ločeni od anarhističnih. Pri anarhistih je v uradih samo nekaj hladnih uniformiranih ljudi, pri komunistih pa že bolj buržujski dirindaj s trojičnim pisanim, strojepiskami, šefi in tajniki. Pa neznosno red.

Minister Cvetković o naši zdravstveni politiki

Belgrad, 7. febr. AA. Po končani debati o proračunu socialnega ministarstva je minister Cvetković odgovarjal na pripombe in misli članov finančnega odbora ter je dejal še tole:

Dolžnost se mi zdi, da se po tej osemurni debati zahvalim poslancem in članom finančnega odbora za nepristransko kritiko in za vse dobre misli, ki sem jih nocoj slišal in ki jih bom izrazil za resor ministarstva za socialno politiko in narodno zdravje. Moram pa nekaj ugotoviti: Govoreč tu v narodni skupščini pred finančnim odborom, nisem s kakšnim posebnim načrtom, kakor so morda nekateri govorniki razumeli, tako ostro kritiziral politiko, ki se je zadnja leta vršila tu v resoru socialne politike in narodnega zdravja. Mislim, da je dolžnost vsakega resornega ministra, da nastopi tu pred finančnim odborom narodne skupščine z argumenti, in da se precizno izreče in iskreno pove vse, kar je dobro in kar je slabo. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Samo ti razlogi so me vodili, da sem tu tako odkrito in iskreno govoril o vsem, in povedal točno, kakšna je politika, ki se je poslednja leta vršila v tem najvažnejšem našem resoru. Gospodje! Eno moram priznati, da je v zadnjem letu dni ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje pokazalo mnogo dobre volje in razumevanja in da sem izvršil razne reforme, ki jih je, gospodje, treba priznati. Prvič v zadnjih 20 letih, je kr. vlada dr. Stojadinovića začela reševati najboljše socialne probleme. Najvažnejše delavske probleme, ki se v zadnjih 20 letih nikoli niso obravnavali v javnosti, še manj pa v narodni skupščini.

Priznati je treba, da obstoji dobra volja in da se začenja ureditev problemov, ki so zelo obsežni, ki posegajo v temeljne interese našega naroda in naše države in da kr. vlada tu pokazala ne samo dobro voljo, temveč da je začela posamezne probleme tudi urejati. To se mora priznati in vpisati v bilanco aktiv tega ministarstva in kr. vlade dr. Stojadinovića. (Viharno ploskanje.)

Druga pozitivna stran, ki se jo o njej tu govorilo, je invalidno vprašanje. Ni dvoma, da se tu ni še vse storilo, toda storilo se je mnogo več kakor prej. Tudi ta pozitivna stran se mora vpisati v bilanco vlade dr. Stojadinovića. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Tretja stvar je izplačilo zastarelih in starih invalidnih. Tudi to se mora vpisati v bilanco vlade dr. Stojadinovića. Če vemo namreč, da se je prejšnja leta na račun starih invalidov izplačala komaj tretjina tega, kar se je letos izplačalo, v znesku 17.000.000 din.

Četrta stvar, ki jo je treba priznati in zapisati v aktivno bilanco dr. Stojadinovićeve vlade, je to, da je začela urejati vprašanje bolnišnic. Gradimo štiri velike bolnišnice z nekoliko sto postelj in tako zadelavamo vrzeli, na katere so kazali gospodje z leve, med njimi tudi g. Voja Lazič. To je pozitivno delo aktivnosti bilance vlade dr. Stojadinovića. To ni otepanje fraz, temveč so to realni rezultati.

Peta stvar, ki jo je treba priznati in zapisati v aktivno bilanco dr. Stojadinovićeve vlade, je to, da nikoli ni bilo več razumevanja za prehrano pasivnih krajev in za podpiranje prizadetih krajev, kakor ga je pokazala vlada dr. Stojadinovića. Vem, da se mora kritizirati, kajti ne more biti napredka, če ni ljudi, ki delajo in drugih, ki pritisakajo, da se gre naprej. Toda ugotoviti je treba, da ni nikoli nobena vlada pokazala v tem vprašanju večjega razumevanja.

Imamo celo vrsto zakonov, ki smo jih pripravili, da jih izvedemo s finančnim zakonom. To so vse naše želje, in gotovo tudi vaše, gospodje z leve. Toda ne morem o njih govoriti, ker jih kr. vlada še ni sprejela in jih prej ne morem iznesti pred vami. Toda vsi ti zakoni imajo v načrtu tisto, kar ste vi želeli. G. Kabilinu bi mogel reči, da je resnično tisto, kar je rekel o onem Rusu. Res je naš državljani. Pravico ima pošiljati delavce v Perzijo. Nisem mu podaljšal odloka in mu ga ne bom. Ni namreč on pobiral provizije, temveč aro. Toda dovoljenja ne bo več dobil, ara se bo pa vsem vrnila. Gospodu Vojslavu Laziču bi rekel, da je popolnoma netočno tisto, kar je slišal glede stavk. Prosim ga, naj pride k meni v pisarno in pokazal mu bom, da je bil slabo informiran. Pogodba z gradbenimi delavci se je sklenila v moji pisarni. Vsi so jo podpisali. Toda potem so tisti, ki so hoteli stavko izrabiti v svoje namene, začeli hujskati delavce in se je pripetilo ono, s čimer jaz kot minister nimam nobene zveze. Toda s to pogodbo se delavske meze zboljšajo za 40 odst. Prav tako lahko g. Kapetanovića pomirim, da sem vprašanje govarnih začel proučevati in da moramo zgraditi paviljon v Sarajevu, da se to vprašanje uredi.

Ljubljanski bolnišnica

Gg. Semrovu in dr. Kocetu, ki sta intervenirala zastran ljubljanske bolnišnice in proračuna dravske banovine, lahko rečem, da se vse storilo, kar mi dolžnost nalaga, da se vprašanje bolnišnice popolnoma pravilno uredi. Morem ugotoviti, da je bila ta bolnišnica 40 let občinska in da je pred tremi ali štirimi leti prešla v državne roke. Zdaj je treba državi pustiti nekaj časa, da te stvari popravi. Toda paviljon, ki smo ga začeli graditi v Ljubljani s 150 posteljami, bo dokončan

Vsak teden 1500

»Prostovoljci« prihajajo v tovarnih avtomobilih naravnost iz Pariza. Vsak teden jih pride okrog 60 tovarnih avtov (800 prostovoljcev). V Perpignanu jih potem pretresejo ali komunisti ali anarhisti, kakor je pač kdo priporočen. V bolnišnici je prostora tudi za milicionike, ki prihajajo na dopust. Kdo so ti »prostovoljci«. Nekaj idealistov, mistično razpoloženih sanjačev, večinoma pa puščolci, poklicni tolovaji in samomorilni kandidati. Velik zločinskih tipov z Baltika, ki se tepejo zaradi pretepanja, nekaj tudi takšnih, ki mislijo, da se res bore za svobodo. Nekaj izobraženstva pomešanega s tropo z navadnim zločinstvom.

Zanimalo me je, kako jih čez mejo odpravljajo. Odprave so sedaj bolj tajinsvene. Iz bolnišnice jih spravijo pri malih stranskih vratih, kjer čakajo avtomobili na dvorišču pri rue Bastion St. Francois. Tam je vse polno ljudi. Pesti se dvigajo v pozdrav. Internacionala zadoni. Drug za drugim odbrne avtomobili skozi nočno mesto tja proti meji. To so slike, ki se v Perpignanu vsak dan ponavljajo, slike, ki so tako vsakdanje, da sploh v oči ne padejo.

Tudi iz tega nepristranskega popisa švicarskega časnikarja si bralci lahko sami napravijo sodbo o vprašanju, kdo pošilja prostovoljce na bojišča državljanske vojne v Španiji.

in bo ustrejal vsem potrebam, ki jih Ljubljana terja.

Glede amandmana Voje Laziča glede starih invalidov ne morem danes ničesar objubiti, toda trudim se, da tudi drugi pristojni činitelji sprejme te amandmane. Upam, da bo to vprašanje urejeno, kakor so invalidi vredni. Vprašanje okrajnih zdravnikov in bolnišnic je zelo važno in lahko vam rečem, da vršim kar najvestneje nadzorstvo nad vsemi bolnišnicami jaz osebno, ali pa po posebnih kontrolorjih, ki kažejo mnogo prizadevanja. Samo uspeh mojega dela in moje kontrole je, da so se razčistile zadeve v bolnišnici za duševne bolezni v Kovinu in da se zdaj ne morejo več dogajati. Moji kontrolorji potujejo stalno od bolnišnice do bolnišnice. Priznam, da nisem še sam potoval po področju zelnice banovine, toda odšle bodo tja naše kontrole, če ne bom šel jaz. Vse te stvari bom upošteval.

Glede okrajnih zdravnikov in zdravstvenih domov imam spreminjavalne predloge. Imam celo vrsto zakonskih pooblastil, s katerimi boste, če bodo sprejeta, prepričan sem, tudi vi gospodje na levi in na desici, popolnoma zadovoljni. Resor ministarstva za soc. politiko in nar. zdravje ni resor, kjer bi vodili strankarsko politiko, temveč politiko splošnih interesov.

Ko končujem to debato, se vam še enkrat zahvalim. Cas, ki smo ga prebili pri debati, je pokazal, da je resor socialne politike tisti resor, ki posega najgloblje v narodne interese, in da smo danes izvršili veliko narodno delo.

Zahteve diplomiranih tehnikov

Ljubljana, 7. februarja.

V beli dvorani hotela »Union« so danes dopoldne zborovali diplomirani tehniki. Udeležba je bila precej obilna. Občni zbor je vodil g. Janez Brilli, ki je predvsem pozdravil delegata mariborske podružnice gg. Mozetiča in Brena, dalje zastopnika tiska, mestnega svetnika g. M. Zupana, zastopnika OPEST-a g. Šimenca, inž. Premelca, ki je zastopal Komite tehnične dela in ravnateljstvo Srednje tehnične šole, inž. Rusa, ki je zastopal Društvo inženirjev in arhitektov ter druge zastopnike.

V obširnem predsedniškem poročilu je gosp. Brilli naglašal, da raste število brezposelnih tovarnišev in je zato treba društvo novih pobud v stanovskem interesu. Pred dvema letoma se je ustanovilo vsedržavno združenje, katerega vodstvo je v Ljubljani in v katerem je včlanjenih sedem sekcij, to je v Belgradu, Zagrebu, Splitu, Novem Sadu, Sarajevu, Zagrebu in Drvarju. V vsej državi je skupno okoli 4000 diplomiranih tehnikov. Slovenska organizacija dipl. tehnikov deluje že triinajst let. Najmočnejša organizacija je ljubljanska, v kateri je včlanjenih 500 članov, absolventov Drž. srednje tehnične šole pa je danes že 700. Brezposelnost v vrstah dipl. tehnikov je v naši državi nesmiselna, vendar pa je vedno več tehnikov iz stroje in elektrostroje stroke brez posla. Vzroke je treba iskati v vprašanju zaposlitve tujcev in pa zaradi specializacije v posameznih strokah. Nekateri tehniki čakajo na zaposlitev že po pet let, drugi tovariši pa delajo za škandalozno plačo po 10 din na dan.

Obširno tajniško poročilo je podal g. Ivo Goljič, ki je navajal obsežno delo društva. Bilagajniško poročilo je podal g. Brilli, nakar je bila podana odobro razrešnica.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik Janez Brilli (z aplavzom), podpredsednik Stane Miklavčič, tajnik Marjan Kremžar, blagajnik Franc Kraigher, gospodar Valentin Kokalj, odborniki Pero Pavšič, Milan Mozetič, Ant. Sluga, Mirko Luin, namestniki Ivan Bayčar, Ivan Goljič, v nadzorstveni odbor pa Jože Senk, Lojze Krulc in Stane Remrnu.

Med dnevnim redom so pozdravili občni zbor razni zastopniki. V imenu Društva pooblaščenih graditeljev Jugoslavije in v imenu ljubljanskega občinskega sveta je pozdravil občni zbor dosedanj član občinske uprave g. Miroslav Zupan, ki je naglašal, da občinska uprava pod vplivom sedanje tehnike ter bo skrbela kolikor toliko za moralno pomoč in za zaposlitev tehnikov tudi pri ljubljanski občini.

V delegaciji vsedržavne organizacije tehnikov sta bila izvoljena poleg predsednika, podpredsednika in tajnika še gg. Mozetič in Bren.

Sprejeta je bila nato obširna resolucija, v kateri dipl. tehniki zahtevajo enako kvalifikacijo z vsemi drugimi stanovci z enako šolsko kvalifikacijo in enake smernice strokovnega in gospodarskega udejstvovanja s tehnički višje šolske izobrazbe. Novelizacija zakonov naj se izvede s sodelovanjem tehnikov, kolikor se tiče njih. Zahtevajo svobodno delovno konferenco za dipl. tehnike. Učni sistem tehnične srednje šole naj se prilagodi tehničnim šolam v inozemstvu. Ta šola naj se loči od moških in ženskih obrtnih oziroma delovodskih šol. Naslov diplomiranega tehnika naj bo zakonsko zaščiteno, njihova matura pa enakopravna z drugimi srednješolskimi maturami.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Volkovi v ovčji obleki

Komunisti in katolicizem

V obraz tako

Komunistična stranka, ki dela za enotnost francoskega naroda, je ponudila katoličanom bratsko roko. Skupno naj bi delali, da bi bilo pomagano vsem, ki trpe, brez razlike mišljenja, da bi olajšali breme bede, ki tlači toliko nesrečnikov. V Ivresu, v Malakoffu, v Clamartu, v Cserueilleu, v Vitryu, v Dracyu, v Issy-les-Moulineauxu, v Montreuilu in v mnogih drugih krajih so komunisti skupno sodelovali v obdobju za pomoč brezposelnim.

Mi komunisti smo ponosni na to, da smo pripravili za veliko človekoljubno delo ljudi, ki nemara v vprašanju vere ne soglašajo z nami, ki pa se zavzemajo za enotnost in ki čutijo z nami, kar se tiče pravice in ljubezni. Uspehi, ki smo jih dosegli s to enotnostjo, so bili ogromni; a tudi če bi bili manjši, če bi nam uspelo posušiti solze samo enemu otroku, bi že mogli reči: na ta način je treba delati tudi v prihodnjem Kaj je bilo tedaj treba, da se dvigajo sovražne besede proti temu sodelovanju med katoličani in komunisti? To sodelovanje se vendar vrši ob popolnem spoštovanju nazorov vsakega; nikoli nismo namreč ni laiki zahtevali od katoličana, naj sprejme naša načela in opusti svoja!

Kaj je bilo treba teh besed, ki govore za ločitev, ko bi se morali v tej težki uri vsi, ki so blage volje, združiti. Zakaj izreka papež besede, ki sejejo sovraštvo, namesto da bi podpirale bratstvo človeštva? Ne, naš čas ni za ločitev, ni za bratromorne boje. Bolj kot kdaj je danes potrebna združitev.

Bolj kot kdaj smo mi komunisti odločeni, da storimo vse, da jo dosežemo. Bolj kot kdaj odgovarja komunistična stranka papežu s tem, da ponuja roko katoličanom zato, da bi vsi skupaj delovali za pomoč našim bratom v nesreči.

Gotovi smo, da bodo katoličani v nas videli brate, ki so določeni storiti vse, da olajšajo bedo ljudskih mas, ki zanjo nosijo nekateri privilegiranci težko odgovornost, da bodo videli v nas brate, ki hočejo storiti vse, da bi združili narod naše zemlje, s čimer bi uresničili veliko upanje na svobodo, močno in srečno Francijo.

Za hrblom pa tako

»Izboljšana metoda za osvojitve vernih množic.«
»La lutte antireligieuse et prolétarienne« avgusta 1936 piše:

»Za uspešen boj proti cerkvi je potrebno, da vržemo verne množice v boj za njihove koristi v vseh mogočih oblikah in na vseh področjih.

Zato nikakor ni absolutno potrebno, cerkev in vero naravnost napadati. V vsakem primeru je napadanje z zasmevanjem, preziranjem in zbadanjem slabše, kot s tem ranimo vernike v tistih stvarih, ki so jim najbolj svete in jih vržemo še bolj nazaj v objem cerkve. Vernikom se je treba približati prijateljsko, bratsko, prisrčno, in jim resno, mirno in potrpežljivo razlagati položaj njihove koristi in koristi vseh, treba jim je razložiti naša načela.

Ako hočemo, da nam protisravska propaganda uspe, moramo vedeti, da bo nemogoče, vernika pripraviti do tega, da bi svojo vero zapustili in naravnost vstopil v našo organizacijo, ne da bi prejel celo vrsto vmesnih razvojnih stopenj, v katerih se bomo mi zavzemali za njegove koristi in neposredne zahteve.

Prisel bo k nam, to je, k nam brezbožnim delavcem, šele, ko bo spoznal, da so ga v borbi za njihove koristi Cerkev, duhovščina in vsi tisti, ki jim je zaupal, izdali.

To je nemogoče, boste rekli. Ne, to ni nemogoče! Nemogoče je, izpremeniti vernika v brezbožnika na en mah. Nasprotno pa je zelo lahko, ga potegniti v boj za njegove koristi. Tako se doseže cilj počasi, toda bolj gotovo.

Drobne vesti

Belgrad, 7. febr. m. V decembru leta 1936 so znašali državni dohodki 943 milijonov Din, kar pomeni 10 milijonov Din več, kot je znašal proračun za ta mesec. Izdatki so znašali v decembru 832 milijonov Din. Skupaj so dosegli državni izdatki v prvih devetih mesecih proračunskega leta, to je od 1. aprila do 31. decembra 1936 7730 milijonov Din, kar je skoraj 100% proračunske vsote. Izdatki so znašali v tej dobi 6879 milj. Din. Od tega je bilo efektivnih izdatkov 6704 milj. Din, dočim so znašali zaostanki, likvidni, toda še ne plačani, 175 milj. Din. Lani je narasla produkcija zlata v naši državi za 300 kg.

Belgrad, 7. febr. m. Na današnjem običnem zboru tukajšnje Jugoslov. čezkoslovaške lige so vsi govorniki poudarjali delavnost te lige v pretekli poslovni dobi na področju še tesnejšega zbljevanja obeh bratskih narodov na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Na običnem zboru je bil izvoljen tudi nov odbor.

Belgrad, 7. febr. AA. Včera jzutraj ob 5 je prispela v Bukarešto godba jugoslovanske kraljeve garde pod vodstvom višjega kapelnika Pokornega in štirih višjih oficirjev.

Snoči ob 10 je bil na dvoru prirejen slovenski koncert, ki mu je prisostvovalo mnogo osebnosti iz političnih krogov, diplomatske zbornice in visoke bukarške družbe. Danes dopoldne ob 9 je godba jugoslovanske kraljeve garde položila vence na grob Neznanega vojaka, ob 10 pa pred spomenik blagopokojnega kralja Aleksandra. Jutri bo velik vojaški koncert v Temešvaru.

New York, 7. februarja. AA. Davi je preminil v 92. letu starosti slavni ameriški državnik Elim Rooth.

Železniški popust za obiskovalce smučarskega zleta v Sarajevu. Prometno ministrstvo je odobrilo za udeležence smučarskega zleta v Sarajevu naslednji popust: a) za aktivne smučarje, to je za one, ki bodo v Sarajevu nastopili pri športnih prireditvah ali pa v slavnostnem sprevodu s smučarki in v smučarskem dresu, 75%. — Potrdila o sodelovanju pri smučarskem sprevodu se bodo dajala pred formiranjem spreveda proti plačilu 5 din. b) za ostale obiskovalce 50%. Vse informacije glede nabave vozne karte, rezerviranja sob itd. dobite v biljetarnicah PUTNIK v Ljubljani, Celju, Mariboru in na Jesenicah, ker so bile te biljetarnice naprošene od zletnega odbora, da izdajajo zletne legitimacije.

Povišanje glavnice za Vremenu. Delniška družba Vreme, ki izdaja dnevnik Vreme v Belgradu, razpisuje vpis 2. kola delniške glavnice v znesku 3 milij. din. Vpis traja od 5. do 27. februarja 1937 in se plača prvi obrok 350 din do konca tega roka, drugi obrok znaša tudi 350 din, se mora plačati do 30. aprila, tretji obrok, ki znaša 300 din, pa se mora plačati do 30. junija 1937.

Sport

Smučarske skakalne tekme pri Celovcu

Celovec, 7. februarja.

O današnjih mednarodnih smučarskih skakalnih tekmah pri Celovcu smo doslej zvedeli naslednje: znani rekorder Josef Bradl je skočil 46, 48 in 49 metrov; Nemeš Paul Kraus je skočil 45, 48,5 in 47,5 metra; naš tekmovalce Edo Beve pa je skočil 40, 39 in 40 metrov. V večernih urah bodo objavljeni podrobni izidi.

*

Belgrad, 7. febr. m. Jugoslavija: reprezentanca Niša 4:3 (2:1).

Zemua, 7. febr. m. Bask: Sparta 6:0.
Sarajevo, 7. febr. b. Slavija: Hajduk (Sarajevo) 4:2 (3:0).

Zagreb, 7. febr. b. Gradjanski: Slavija (Varaždin) 3:1 (0:1).

Nov zakon o športu

Belgrad, 7. febr. m. Radi novega zakona o športu, katerega je izdelalo ministrstvo za telesno vzgojo naroda, je minister dr. Rogić sklical konferenco vseh športnih organizacij v državi. Konferenco je otvoril on sam ter je imel tudi krajši govor. Minister Rogić je v svojih izjavah poudarjal, da ministrstvo z novim zakonom ni nikakor mislilo odvzeti avtonomije posameznim športnim organizacijam. Za njim je govorilo več zastopnikov posameznih športnih društev in zvez, ki so se skoraj vsi izrekli proti zakonu o športu, ki ga je izdelalo ministrstvo. Med številnimi govorniki je govoril na konferenci tudi dr. Pretnar kot delegat Zveze planinskih društev.

Smučarski izleti na Komni

V dneh 14. do 21. februarja priredi Slovensko planinsko društvo v Domu na Komni (Planina na Kraju 1520 m) smučarske izlete v vseh smereh, na vrhove in prelome v območje prostrane Komne. Izleti se bodo prirejali dnevno iz Doma na Komni na Konjsko sedlo po Mejo, okoli Koka in pod Podrto goro, čez planino Govnaš na Mahavček, čez Križ pod Bogatin, po Gračiji na Lanževico, čez Lepo Komno na Kal in Triglavsko jezero, na Hribarico in na Ovčarijo. En dan je določen za vezbanje obratov na strminah, o tehniki smučanja se bo pa poučevalo praktično na izletih, ravnotam tudi o mahanju in o orientaciji Komne. Smučanja in vezbanja dnevno 5 do 7 ur (Hribarica 9). Pogoji za udeležbo je popolno obvladovanje pluznih obratov. S seboj v nahrbtnik kože za vspon, očala, kapo, prek ušes, dva para rokavic, rezervna jermena in maže. Odstoj udeležencev je v soboto 13. ali v nedeljo 14. febr. jutraj do postaje Bistrica-Bohinjsko jezero, dalje z avtom do hotela Zlatorog. Nosači v hotelu. Vodja izletov g. Kveder Janez. Prijave sprejema in daje informacije pisarna SPD v Ljubljani, pačla Viktorije in pa direktno v Domu na Komni, pošta Bohinjska Bistrica. Objave obvezne.

Nekaj o alpski kombinaciji

Zadnje čase se dosti govori in piše o alpski kombinaciji. Naši fantje, ki zastopajo ravno te dni našo državo v inozemstvu, so prav častno odrezali v tej zimskošportni panogi; dosti pa jih je še med nami, ki ne vedo, kaj je to alpska kombinacija in iz česa sestoji. Zato bi bilo prav, da bi točneje poznali obe panogi, to je smuk in slalom, ki tvorita alpsko kombinacijo in da seznanimo z njo tudi one čitatelje, ki se zanimajo za zimski šport, a še niso imeli prilike videti tekmovalca v alpski kombinaciji.

Smuk.

Karakteristična za smuk je stalna in hitra, mestoma naravnost v peklenskem tempu izvedena vožnja navzdol. Vozač za smuk mora biti prvovrsten smučar, ki se obvlada v vsakem terenu, ki se ne boji hitrosti in ki mora biti seveda vztrajen. Običajno izberejo tako progo, da dopušča v glavnem le v gornjem delu izredno hitrost, seveda pa zavisi vse od oblike gora. Tako so na primer proge za smuk v Švici vse drugačne kakor v Avstriji in Nemčiji; kajti v Švici se nahajajo proge največkrat

na prostem terenu, ki dopuščajo zato dolge spuste. Proge za smuk niso vedno enako dolge. Dočim imajo v Švici, Nemčiji in Avstriji vse polno takih prog, ki so jih deloma umetno priredili, da ustrezajo svojemu namenu, pri nas prav malo važnosti polagamo na to. Kolikor nam je nudila narava, to imamo, da bi pa napravili več prog za smuk, tako za elabješe kakor za prvovrstne smučarje, zato ni denarja. Zato se moramo naravnost čuditi, da smo kljub temu že tako daleč prišli naprej v tej športni panogi.

Običajno uporabljajo progo v dolžini od 2 do 7 km. Tudi višinska razlika je jako različna; običajno se suče med 500 in 1500 metrov. Cini večja je višinska razlika, tem težja je običajno proga. Odvisno pa je seveda vse od terena.

Smuk je izredno naporen. Kdor bi mislil, da je zato, ker se vozimo stalno navzdol, to tekmovalnje kaj lažje, kakor na pr. tek na 18 km, se bi zelo motil. Natančne tekmovalce, ki prvi z največjo brzino navzdol, mora biti stalno v največji pripravljenosti, vsak trenotek mora napraviti drug okret, v istem tempu, — seveda če hoče doseči kak dober rezultat, mora voziti najnevarnejša mesta; brzina, stalna pripravljenost in naporno delo na progi tako utrudijo tekmovalce, da pridejo in neredkokrat popolnoma izčrpani na cilj.

Slalom.

Pri slalomu mora smučar prevoziti določeno, z zastavicami označeno progo, pri čemur pa je vseeno, iz katere smeri se vozi skozi vrata. To je pravilo in obenem najkrajša označba za slalom. Svoječasno so vozili okrog zasajenih zastavic, dočim morajo danes voziti skozi vsaka vrata. Slalom se izvrši na precej strmih pobočjih na progi s približno 150 m višinske razlike. Voz se na atlaženem snegu. Težkoča slaloma ne zavisi samo od vrat, ki so postavljena druga za drugo, temveč tudi od hitrosti, ki jo dobimo na strmih pobočjih.

Moderni slalom stavi torej na tekmovalce velike zahteve, kar se tiče spretnosti in hitrosti. Da pa imajo vsi tekmovalci iste pogoje, je treba progo sproti popravljati za vsakim tekmovalcem. Slalom pristiti tekmovalca, da na umetno prirejenih zaprekah pokaže svojo sposobnost, medtem, ko ima pri smuku naravne zapreke, katerih se mora izogibati, če se hoče znebiti padcev ali morda še kaj hujšega. Pri slalomu se upošteva prevoznost časa in pa pravilno pasirana vrata, dočim je pri smuku merodajen samo čas. Oba rezultata sta pa potem merodajna za alpsko kombinacijo.

SANATORIJ ZA ŽIVČNE BOLEZNI V
ZAGREBU, ZELENKAJ 37
SE OTVORI 20. FEBRUARJA 1937.

Prijave sprejema in daje vsa pojasnila
šef-zdravnik dr. Guro Vranješić Zagreb,
Pejačevićev trg 17. Tel. 67-46 in 93-80

Mariborski drobiž

Maribor, 7. februarja.

Evharistična kongregacija se je pričela danes v stolnici. Ob šestih in ob pol desetih je bil v mestni župni cerkvi govor in sv. maša. Tridnevno vodi ravnatelj bogoslovcev — lazaristov dr. Jakob Kolarič.

Akademski kongregacija ima jutri v ponedeljek ob 8 zvečer sestanek v franciskanski kapeli. Umrl je Poljski po daljši in mučni bolezni gostilničar in posestnik g. Jakob Kavčič. Smrt ga je pokosila v najlepši moški dobi 53 let. Pokojnik je bil v vsej okoliščini in tudi med Mariborčani znan in spoštovan. Pogreb bo v torek ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na tamošnje farno pokopališče. Naj počiva v miru. Zalujoci naše sožalje.

Pristno pustno veselje je pripravil danes popoldne številnim prijateljem »Ljudski oder« z prizoritvijo uspele burke »Dva para se ženita«. Gledalci so dvorano na Aleksandrovi 6, napolnili do zadnjega mesta in jim ni bilo žal. Prišli so na svoj račun ter se od srca nasmejali.

Kontrabandar na begu. Dober plen je napravil obmejni stražnik pri sv. Duhu nad Mariborom. Ko je stal v zasedi, se je nakrat približal po tiho-tapski poti čez mejo iz Avstrije neznanec, ki je nosil težek nahrbtnik. Stražnik ga je pozval, naj obstane, hihotač pa je odvrgel kontraband ter zbežal skozi gozd nazaj v Avstrijo. Stražnik je pobral nahrbtnik ter našel v njem 11 kg saharina ter 23 zavojev igralnih kart.

Racija. Policija je priredila sinoči veliko racijo po zakonitih mariborskih lokalih, v katerih so se vršile pustne veselice. Mem množicami razigranih gostov so se naenkrat pojavili detektivni in stražniki ter pozvali sumljivce s seboj. Obdržali pa so v zaporih le dva moška radi splošnega suma ter dve ženski radi vlačugarstva.

Hotel Orel. V sredo velika pojedina slikov. Smrekov hloj je prebil hiše. Nenavadna nesreča se je pripetila na Zgor. Boču nad Selnico ob Dravi Dvarji so na strmih hribu podirali smreke ter jih spuščali po drči v dolino. Radi zledenele drce so s silno silo drveli hloj navzdol, enega — 13 metrov dolgo smreko — pa je zagnalo na koncu drce kakor puščico po zraku ter jo treslo v precej daleč proč sloječo hišo posestnika Karla Kobaleta. Hišo ima v najemu Ludvik Knaus, ki stanuje v njej z ženo in osmimi otroci. S silnim udarcem je smrekov hloj prebil steno ter obstal tik pred posteljo, v kateri sta ležala dva otroka. Na hiši je povzročil znatno škodo, žrtve pa k sreči ni bilo.

Par konj s kolesjem ukradli. Take tatvine kakor jo nam javljajo iz Rodascev v Slov. gor., so pri nas redke. Pri posestniku Matjažu Straku so se v pretekli noči oglasili tatovi, ki so se spravili nad njegove konje. Iz hleva so mu ukradli par konj je črne barve, kobila pa je tudi črna, ima belo odpejalo. Ukradeni živali sta obe stari po 11 let, konj je črne barve, kobila pa je tudi črna, ima belo liso na čelu ter je popolnoma slepa. Posestnik ima 7000 Din škode.

Delo Kolodvorskega misijona

Občni zbor »Društva za varstvo deklet« je pokazal ogromno delo usmiljenja, ki ga vrše članice društva

Ljubljana, 7. februarja.

Ze nekaj let se blagodejno pozna v Ljubljani delovanje Kolodvorskega misijona, ustanove, ki si je dala nalogo lajšati pot dekletom z dežele v mestno življenje na pošten način, tako, da ne zabredejo v blato najnižje mestne družbe. Kolodvorski misijon oskrbuje »Društvo za varstvo deklet«, v katerem sodelujejo odlične socialne delavke, učiteljice in pa krščanske gospe in gospodične. Danes dopoldne je imelo to društvo dobro obiskan občni zbor, na katerem je podajalo obračun o svojem delu v preteklem letu. Ta obračun je bil še lepši od udeležbe, saj je pričal da marljivo socialne delavke v tem društvu smatrajo svojo nalogo za povsem resno — in jo tudi v resnici izvršujejo, kar je sicer v ženskih društvi redkost. Iz natančnih statistik je razvidno, koliko dobrega je »Društvo za varstvo deklet« storilo.

Občni zbor je vodila mesto zadržane predsednice g. dr. Šimečeve gdč. Lebarjeva, ki je pozdravila zastopnika banske uprave g. inspektorja Sedlarja, zastopnika Karitativne zveze, zastopnika Vincencijeve konference SJ g. Contara in voditelja socialnega oddelka pri Ljubljanski policiji go. Meliharjevo, ki se že uspešno uvaja v človečansko obravnavanje bednih in zapuščenih žensk in revnih otrok. Občni zbor je bil že zaradi tega zanimiv, ker je mesto obilnega komisarja ali stražnika v uniformi in mesto policijskega agenta v civilu prisostvovala v zastopstvu policije na njem konceptna uradnica, ki razume delo »Društva za varstvo deklet« in sodeluje z njim.

Poročila posameznih odsekov so podale gospe in gospodične: Lebarjeva, Golobova, Klemenčeva, Srebotova in Pirčeva. Poročila so bila navedena in skrajnih podrobnosti, iz katerih pa je razvidno ogromno delo tega društva, ali boljše rečeno Kolodvorskega misijona, ki pa se ne omejuje samo na delo na kolodvoru, temveč tudi na podrobno skrb za zapuščene in osamljene po mestu.

Iz teh poročil vidimo, da je »Društvo za varstvo deklet« nudilo vsjo pomoč potrebnim. Na glavnem kolodvoru je dajalo po Kolodvorskem misijonu — v pretežni večini seveda ženam in dekletom, pa tudi otrokom in moškim — kratke informacije glede vlakov, zvez, prestopov, odhodov, garderobe, čakalnice, blagajne, glode službe, dajalo je informacije in nasvete za razne železniške urade, opisovalo jim je pota v mesto, na kolodvoru jim je nudilo kakšno malo pomoč, počilo jih je o raznih uradih in društvih v mestu.

Preureditev mariborskega gradu

Nekoliko izpremenjeni načrti, ki jih je odobril tudi banovinski konservator dr. Stelč

Maribor, 6. febr.

Svoječasno smo že podrobneje pisali o načrtih za preureditev mariborskega gradu, ki jih je napravil arh. Czelke. Ker pa načrti niso povsem odgovarjali, je projektant izdelal nekatere potrebne korekture. Nove načrte je odobril mestni gradbeni odbor, pa tudi že banovinski konservator dr. Stelč. Sedaj čakajo samo še na besedo mestnega svetla mariborskega, nakar se bodo preureditvena dela v gradu takoj pričela. Če govorimo o adaptacijah gradu, ni misliti pri tem na kaka velika gradbena dela, ki bi bistveno izpremenila zunanost in notranost stavbe, temveč bo to

samo temeljito čiščenje

ogromne zgradbe, ki ni bila temeljito renovirana že 150 let. Vse, kar se je tokom dobrega poldruga stoletja v gradu delalo in zidalo, so bile samo predelave notranjih prostorov v stanovanjske svrhe in pa zgradba Grajske kleti. V novem načrtu predvidene predelave bodo obstojale samo v izločitvi naknadnih zidov in dobi grad s tem v svojem tloristu tisto obliko, ki jo je imel, ko je bil baročna plemiška palača. Novo bo dejansko samo stopnišče, ki bo vodilo iz severnega dvorišča v muzej, arhiv in študijsko knjižnico. Nad tem stopniščem se bo v I. nadstr. uporabil zvezi prostor med knjižnico, veliko grajsko dvorano in muzejem za razstavno dvorano, s čemer je v Mariboru brez posebnih stroškov rešeno tudi že pereče vprašanje

umetniškega razstavnega paviljona.

Po novem načrtu bo vhod v vse grajske prostore pri levi v Grajski ulici. S severnega dvorišča bo v mezaninu vhod v muzej in arhiv. Tu se stopnišče dvigne do I. nadstr., kjer zavzema vse severni trakt z bastijo vred študijska knjižnica. V zahodnem traktu bo izposojalnica knjig, v srednjem čitalnica, v bastiji pa študijska soba, pisarniški prostori in knjižno skladišče. Knjižnica bo iz vidika praktičnega obrata prvovrstno urejena.

Muzej sam zavzema vse mezanin razen južnih delov, kjer bo arhiv, ter I. nadstr. razen velike dvorane, ki ostane s priliklinami rezervirana za mestno načelstvo. Z razdelitvijo osrednjih grajskih prostorov po dvorišču v dva dela in z razdelitvijo posameznega od teh delov po mezaninu in I. nadstropju bo dobil muzej 4 organske sestavne dele, od katerih bo eden zaključen mariborski oddelk, drugi bo kulturno-zgodovinski, tretji umetnostno-zgodovinski in četrti prirodoslovni. Z obnovitvijo starih, danes zazidanih stopnje, pa se doseže idealna krožna komunikacija. Izven komunikacije ostane samo lapidarij, ki bo namenjen v severnem dvorišču. Zeleti bi bilo, da se priključi umetnostnemu muzeju še grajska kapela, ker je umetnostni muzej v svojih glavnih sestavinah tudi lavantinski škofijski muzej.

Arhiv bo namenjen v mezaninu za fasado. So to obokani prostori, kot taki absolutno zavarovani

Na kolodvoru so zastopnice dale pomoč potnicam in potnikom pri vstopu na vlak, dalje pri slabostih in omedlevicah ter jim pri tem večkrat postreglo s konjakom in kapljicami, z aspirinom in vato, s plenici in z obvezami. Pomočnice društva so pomagale ponesrečencem z navetli k najbližjemu zdravniku, pomagale so pri božastnih napadih, pomagale so slepim in gluhoonemim, dalje pri prenosu bolnikov, pri hromih, ljudem, ki so prihajali iz bolnišnice in pri živčno bolnih. Klicale so reševalno postajo, nudile so pomoč porodnicam itd. itd.

Kolodvorski misijon je pomagal bolehnim in starim, ko so vstopali na tramvaj ali izstopali, spremljal je dekleta v zavetišče Kolodvorskega misijona in dajal nešteto nasvetov dekletom, vsem drugim potnikom in vsem mogočim prošnikom. Kolodvorski misijon je skrbel tudi za družine, ki se vračajo iz tujine. Enako delo je opravljalo društvo tudi v svoj pisarni in v posredovalnici. Društvo ima pisarno na Masarykovi cesti, posredovalnico pa v Kotnikovi ulici. Obilo dela sta imeli tudi tiste pisarni društva. Mnogo je bilo posvetovanj, razgovorov in posredovanj.

Poleg tega razveseljivega pogleda na delovanje »Društva za varstvo deklet« in Kolodvorskega misijona, navaja društvo v svoji statistiki tudi nekatere surovosti, ki so jih bile deležne posredovalke s strani raznih zapeljivcev, ki so izvajali dekleta k svojim nečestnim namenom, ali pa s strani gospodinj, ki so delale krivice svojim služkinjam.

Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Med nadaljnjim potekom obnega zbora je gdč. Lebarjeva poročala, da je moralo društvo pač opustiti načrt za osnovenje zavoda na gradišču Brdce pri Mozirju, ker za to nima finančnih sredstev, pač pa se sedaj pogaja z bansko upravo za prevzem nekega posestva v bližini Ljubljane, ki bo primerno za tak zavod.

Poudarjeno je bilo slabo stanje blagajne kljub podpori raznih dobrotnikov, banske uprave in nekaterih ustanov. V debati je zlasti g. Contara naglašal, da bi bilo predvsem treba trkati na socialno ministrstvo za čim večjo podporo. Gdč. Lebarjeva pa je v svojem govoru izrazila apel na vse, naj bi ljudje čimbolj podprli društvo s podporami v kakršnikoli obliki, tako v blagu, obleki, posteljnini itd., kakor tudi v potrebuje. Občni zbor je izrazil tudi hvaležnost go. Jermatovi, zelo marljivi nabiralki za društvo.

Pri volitvah je bil izvoljen ves stari odbor, nanovo pa še gdč. Anderseva in gdč. Labernikova.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 7. februarja.

Samostanska dvorana v Spod. Šiški. Jutri, v torek zvečer ob 8, spevoigra »Povodni moč«, priredijo in izvajajo pevci cerkvenega pev. zbora.

Predpustno življenje. Predpust je nekaj barometer za udobnost in razpoloženje ljudstva. To velja pa samo za mesta, kjer so predpustne zabave drage, in morda tudi za podezelske trge. Nekaj let prav za prav nismo vedeli skoraj nič o predpustnih zabavah, ki so bile sprito revščine ljudstva skrite ali vsaj ne tako bučne kakor sedaj. Ta predpust sicer še ni v znamenju konjunktura, ker imamo še vedno dosti brezposelnosti in dosti revščine, vendar pa imajo nekateri stanovi letos nekoliko denarja več kakor prejšnja leta in to se opazi tudi na prireditvah raznih društev. Spoči, to je v noči na pustno nedeljo, je bilo pustno ranjanje skoraj v vsaki »boljši« ali slabši ljubljanski gostilni in v razpoložljivih dvorinah, med tednom pa še več. Razna društva so priredila zabave, na katerih so plesali vsi noč. Skoraj vse zabave so bile, vsaj tako zatrjujejo poročila, ki smo jih prejeli, nabito polne. Svojevrstno znamenje časa!

Žrtve pustnih norosti. Ljubljanska bolnišnica je morala danes sprejeti več žrtv pustnih norosti. V Ljubljani je prišlo do več pretepov, zlasti do družinskih, in tako sta bili v bolnišnico prepeljani dve ženi, ki sta ju moža neusmiljeno pretepala. Obe sta nevarno ranjeni. Preiskava bo ugotovila, kdo je v obeh primerih zakrilil spor. — Iz Zupuš je bil prepeljan v bolnišnico 37 letni delavec Alojzij Žužek, ki ga je nekdo sunil z nožem v desno roko.

Nesreče. Z revolverjem se je po nesreči ustrelil v desno nogo 23 letni trošarski paznik Ciril Košak iz Orlove ulice. — V Florijanski ulici pa si je pri delu odsekal prst 21 letni mesarski pomočnik Ivan Uhan, uslužben pri mojstru Južničju.

Belgrad, 7. febr. m. Davi so iz Prage prispeli češkoslovaški gospodarski strokovnjaki, ki bodo sodelovali na bližnjem zasedanju gospodarskega sveta Male zveze. Člani delegacije so imeli po prihodu daljšo konferenco s čl. poslanikom dr. Girsom.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 8. februarja: 12. Pisano polje (plošče). — 12.45 Vreme, poročila. — 13. Cas, spored, obvestila. — 13.15 Baletna godba (plošče). — 14. Vreme, borza. — 15. Zdravniška ura (gosp. dr. Anton Breclj). — 15.30 Nekaj slovenskih skladb za klavir (plošče). — 15.35 Slovenska narodna pesem (gosp. Fr. Marolt). — 16. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 16.30 Nacionalna ura: Dragutin Gorjanovič (dr. Teden iz Zagreba). — 16.35 Zanimivosti. — 16.45 Večer vesele domače glasbe in pesmi. Sodelujejo: gdč. P. Zupanova, V. Rudolfova, g. Banovec, R. in T. Petrovič, Radijski orkester, Magistrov žamel teret in g. Emil Mezgilits s citrami solo. — 22. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 22.15 Radijski jazz.

Torek, 9. februarja: 11. Solnska ura: Nastop malih harmonikarjev (vodi g. Pavel Randgaj). — 12. Za vsakega nekaj (plošče). — 12.45 Vreme, poročila. — 13. Cas, spored, obvestila. — 13.15 In nekaj za vse (plošče). — 14. Vreme, borza. — 15. Za pusti (Igra Radijski orkester). — 15.40 Arabski imperij (kalifat), g. uradni Fr. Terzaglav. — 16. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 16.30 Nač. ura: Ob 60-letnici Puškinove smrti (iz Belgrada). — 16.45 Zabavni zvočni tednik. — 20. Kurent v Ljubljani. — Pisan večer s sodelovanjem članov rad. igr. družine in Cimermanovega tria, vmes plošče. Besedilo napisal Ivan Rob, večer vodi Jože Zupan. — 22. Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15 Kdor hodi naj pleše. Sodelujejo: Radijski orkester, g. Kavčič s harmoniko in plošče. Konec ob 24. uri.

Drugi programi

Ponedeljek, 8. februarja: Belgrad: 20. Opera. — Zagreb: 20.30 Violina. — 21. Vokalni koncert. — Trst-Milano: 17.15. Violina. — 20.45. Komorni koncert. — Rim-Bari: 21.10. Pihala. — Praga: 20.40. Orgle. — 21. Puh. kinov večer. — Varšava: 20. Plesna glasba. — 21.30 Opera. — Nemške postaje: 20.10. Različni zabavni in pustni programi. — Beromünster: 20. Simfonični koncert. — Strassbourg: 21.30. Karneval. — Bukarešta: 19.10. Italijanska operna glasba. — 20.30. Plesno. — 21.10. Vokalni koncert. — Sottens: 20. Stara glasba. — 20.40. Sodobne skladbe. — 21.45. Plesna glasba. — Poulouze: 21.30. Simfonični koncert.

Torek, 9. februarja: Belgrad: 20.30. Simfonični koncert. — Zagreb: 20. Opera. — Trst-Milano: 17.15. Komorna glasba. — 21. Opera. — Rim-Bari: 20.40. Karneval. — Praga: 19.30. Kabaret. — Varšava: 19.10. Poljska glasba. — Nemške postaje: 20.10. Pustni programi. — Strassbourg: 21.30. Koncertni večer. — Bukarešta: 20.30. Simfonični koncert.

Umrla je moja ljuba soproga, gospa

Franja Gantar roj. Krmelj

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 8. februarja 1937 ob pol treh popoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožeta, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. februarja 1937.

Zalujoci soproga: Gantar Ivan, mestni monter v pok. ter ostalo sorodstvo.

Tužnega srca javljamo, da nas je naš ljubi soprog, oče in sorodnik, gospod

Jakob Kavčič

gostilničar in posestnik

v nedeljo, dne 7. februarja 1937, v starosti 53 let, previden v sv. zakramenti za vedno zapustil. — Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 9. februarja ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na tamošnje farno pokopališče.

Spod. Poljskava, dne 7. februarja 1937.

Zalujoci: Ana, soproga; Vera, Ladko, otroka, ter ostalo sorodstvo.

Primorske vesti

Trst ter zблиžanje med Italijo in Jugoslavijo

Agis pripoveduje, da se je njen sotrudnik dalje časa razgovarjal z nekim odličnim zastopnikom tržaških gospodarskih krogov — imena iz razumljivih razlogov ne moremo imenovati — o sedaj zelo perečem vprašanju gospodarskega in političnega zблиžanja med Italijo in Jugoslavijo. Omenjeni gospodarski strokovnjak je dejal, da lahko reče, da govori v imenu vseh pomembnejših Tržačanov, ki se pejači bodisi samo umsko, bodisi dejansko kot trgovci z gospodarskimi vprašanji, in so seveda zelo napeti v pričakovanju nadaljnjega razvoja dogodkov, ki jih je s toliko vneto napovedal tržaški »Piccolo« v več zaporednih člankih. Omenjeni Tržačan pripada k italijansko govorečemu delu prebivalstva in so njegova izvajanja tem bolj zanimiva, ker so poučna.

»Kar je nas gospodarjev«, je začel omenjeni gospod, »se vsi veselimo sleherne pobude naše vlade, da počivi gospodarsko življenje in ki nam z izboljšanjem zunanje-političnih odnosov naše države prinese obremenitve tudi nove pogoje za naš gospodarski napredek. Kajti ne smemo pozabiti, da je pomenila abesinska vojna, ki smo jo tako zmagovito zaključili in nam je prinesla tako bogato nagrado, ki pa jo bo mogoče šele v bodočnosti izkoristiti, za naše gospodarstvo težko breme, ki pa smo ga vsi v rodoljubnem duhu z veseljem prenašali. Breme pa je le bila. Tudi zmagovalec prihaja iz vojne oslavljen, to pa zaradi velikega napora, ki ga je zmaga stala in ga je izmučila. Naš pohod v Abesinijo je bil le kratak, a italijanski narod je zares napol vse svoje sile, da je zbral vsa potrebna sredstva, da se je vojna skrbno pripravila in bliskovito z uspehom končala. Sledovi pa so le ostali in so zarezali v naše gospodarstvo globoke zareze.«

»Naravna posledica abesinske vojne je bila, da se je moral velik del italijanskega gospodarstva preokreniti in se staviti na razpolago za vojno industrijo. Takšni preokreti so vedno boleči. Sicer ustvarjajo trenutno navidezno dobre gospodarske konjunkturo, toda doberšen del naše industrije, ki je začela delati za normalne gospodarske potrebe naroda, je doživel sunek, ker bo treba sedaj najti preboda iz vojne nazaj v zasebno industrijo. Naša industrija bo morala svojo kapaciteto znatno znižati, kar je vedno zvezano s pretresljaji, ker trenutna konjunktura nikakor ni v sorazmerju z vsakdanjimi narodnimi potrebami. Nadalje je treba omeniti, da je vojna v Abesiniji poklicala skoraj en milijon ljudi pod orožje. Te ljudi bo treba sedaj zaposeliti in je to za nas resen problem, kajti na to naši vodilni možje ne mislijo, da bi bilo mogoče v takem številu zaposeliti bele ljudi kot koloniste v novem imperiju. To bo mogoče šele v daljni bodočnosti. Zaenkrat pridejo beli ljudje le kot voditelji vpostve, delovno armado pa bodo še vedno tvorili domačini. Brezposelnih smo imeli pred abesinsko vojno okrog 800.000. Sedaj bo število gotovo še nekaj naraslo.

Edini zdravni izhod iz narananega položaja, ki ga naši voditelji dobro poznajo in tudi pravilno cenijo, je, da dosežemo, da se bo naš notranji trg okreplil, da bo mogel čim več izdelkov pokupiti, in da z modro zunanjo politiko pridemo do cenitih surovin kakor tudi do obsežnih trgov, kamor bomo lahko svoje izdelke izvažali in prodajali. Nabajati se na dobri poti. V pogledu naše zunanje trgovine je treba imeti pred očmi, da so naše gospodarske sankcije precej ranile, ne samo za časa vojne, ampak za sedanjost. Tiste države namreč, ki so preje kupovale v Italiji in v Italiji tudi prodajale, so si poiskale drugih trgov. Naš trg za veliko število inozemskih držav ni več neobhodno potreben, tem manj, ker tudi mi ne razpolagamo z zadostnimi denarnimi sredstvi, da bi uvoz v denarju plačevali, ampak smo navezani na odplačevanje z izvozom, za katerega pa moramo seveda z modro gospodarsko politiko še le najti tržišče po inozemstvu.«

»Vsi znaki kažejo, da bomo težave premagali in da bomo z zunanjo politiko, ki smo jo začeli, dosegli, da našte gospodarske skrbni odpodimo. Za to nam je potreben v prvi vrsti mir in če bo naša zunanja politika služila miru, bo najbolj služila tudi našemu lastnemu gospodarskemu napredku.«

»Iz teh razlogov ponavljam, da gospodarski krogi v Trstu pozdravljajo pobudo, da naša država sklene prav tesne gospodarske zveze z našo sosedno Jugoslavijo. Trst je bil pred sankcijami naravno izhodišče na morje za severni del Jugoslavije. Trst je bil za to vloga tudi tehnično pripravljen, saj je hotel postati sploh veliko skladišče za vse čezmorske pridelke, namenjene za balkanske trge. Trst si torej mnogo nadeja od sodelovanja z Jugoslavijo. Trst je z novo preureditvijo italijanske paroplovbe izgubil precej zelo plodnostnih pomorskih plovov, ki so prešle sedaj na druge linije. Zato bomo še tem bolj pozdravili nove možnosti gospodarske zaposlitve, ki se Trstu odpirajo, ako pride do sodelovanja med obema sosedama na gospodarskem polju. Trst se tudi raduje gospodarskega napredka svoje sosedne, napredka, ki bo tudi Trstu koristil, in želi, da bi sodelovanje bilo dolgotrajno.«

Duhovniške vesti. Z nadškofijskim dekretom so bili imenovani: g. Kristof Monti za pomožnega kaplana v St. Petru pri Gorici, p. Oton Vanon za pomožnega kaplana v St. Andražu, g. Viktor Kos za upravitelja v Pliskovici, g. Janez Debevec za upravitelja v Vrhpolju. — Razpisana je župnija Pliskovica, nadalje župnija Vrhpolje. Obi župniji podležijo nadškofijski ordinarijat v Gorici.

Pred sodnijo so se zagovarjali: Karolina Perčič, ker je prodajala nesnažno mleko. Izgubila je obrt in mora plačati 500 lir globe. Ista kazen je zadela Jožefa Petrevoška v Gorici. Na 3 mesece in 14 dni strogega zaporja je bil obsojen Hlajacint Brumet, ker se ni odzval na naborni poziv. Na 4 mesece strogega zaporja in plačilo 3000 lir denarne globe sta bila obsojena Ema Lutman in Franc Rešič, oba iz St. Petra pri Gorici, ker sta se po daljšem času vrnila iz Jugoslavije, kamor sta šla brez potnih dovoljenj iskat zaposlitve. Emil Vidoš iz Ločnika pri Gorici se je moral zagovarjati, ker je dejansko napadel Donata Brežana o priliki nekega gostilniškega prepira. Ker je kradel poljsko orodje Ignacija Kavčič, je bil obsojen na 1 mesec zaporja in na 600 lir denarne globe Andrej Colić, doma s Kalvarije.

Zaradi tihotapljenja se je zagovarjal Jakob Petkovešek, jugoslovanski državljani, doma iz Hotedriš in stanujoč v Rovtahu, ker je bil zasačen, ko je spravil živino iz Jugoslavije čez mejo. Obsojen je bil na 14 dni zaporja in na 3550 lir globe. Živina pa mu je bila zaplenjena. Zaradi tihotapljenja je bil obsojen Janez Beednjak, doma iz Ribnega, ker je prenašal iz Jugoslavije velike količine suhega grozja na 14 dni zaporja. Alojzij Pregelj, doma iz Slapa na Vipavskem, je bil zasačen, ko je iz suhega grozja, prinešenega iz Jugoslavije, kupal žganje, ter ga v velikih količinah prodal po okolici. Obsojen je bil na 3 mesece strogega zaporja, na 1000 lir denarne globe, na pla-

čilo sodnih stroškov, medtem ko mu je bilo vse žganje zaplenjeno.

Kazen za poškodbo. Ker je Stanislav Furlan, doma iz Prvačine, do krvavega pretepel Antona in Marijo Zorn ter oba težko ranil, tako, da sta bila v bolnišnici 140 dni, je bil obsojen na 4 mesece strogega zaporja, na plačilo vseh stroškov in še na 5000 lir civilne odškodnine za poškodovanca. Govori se, da bo Furlan po prestani kazni še nekeje konfiniran.

Obsodba radi tatvine. Zakonska Janez in Maksima Trevisan sta se morala pred sodniki zagovarjati zaradi tatvine, ker jima je bilo dokazano, da sta po vsej okolici kradla koruzo po njivah. Na sodnijo so jima dokazali tudi, da sta neprijateljsko razpoložena napram Karlu Verdiniu, ki se je iz notranjosti Italije priselil v Prvačino. Sodiščnik ju je obsodil na 14 dni zaporja in na denarno kazen 1000 lir. Obpa pa je vrhu tega še opozoril, naj se mirno obnašata, ker bi sicer italijanske oblasti morale seči po drugih kaznih.

Vzorne kmetije je začela ustanavljati fašistična stranka po Julijski krajini. Namen teh kmetij je, da privabijo čim večje število kmetijskega prebivalstva v fašistično organizacijo, ker se bodo razne materijalne in denarne ugodnosti delile samo tistim kmetom, ki si bodo pridno ogledovali

P. Kazimir Zakrajšek:

Važnost izseljenskega arhiva

V New Yorku izhajajočem »Glasu naroda« priobčuje gosp. F. Kerže članke pod naslovom »Pov vasko lipo«. V dveh številkah se je lotil velevažne zadeve slovenskega izseljenstva: opisovanja razvoja življenjskega udejstvovanja slovenskih izseljencev v Združenih državah. Člankom je dal naslov »Tri dobe našega narodnega življenja v Ameriki.«

Ali so ta izvajanja gosp. Keržeta točna ali ne, to za nas v domovini ni važno, ker so zadeve ameriških Slovencev samih, da ugotovimo. Gotovo pa z velikim odobravanjem podčrtamo njegove zaključne besede:

»Če smo iz pionirske dobe zamudili toliko, kar se ne da več popraviti, bi se iz druge dobe dobi priločno celotno gradivo. In spet pridemo do tistega vprašanja: kdaj se bomo zavedali, da smo dolžni zabeleževati svoj lasten razvoj? Res je trda na vse strani, ampak če hočemo, da ne bomo obhajali samo praznik obletnic, je treba, da resno mislimo na to. Če mi ne bomo izdali zgodovine o nas, drugi je tudi ne bodo izdali, ker je ne morejo.«

Da, neizmerna je škoda za našo narodno zgodovino, da se vsa dolga leta slovenskega izseljenstva v Združenih državah ni našel človek, ki bi bil zbiral vse podatke o razvoju narodnega, gospodarskega, kulturnega, političnega društvenega in verskega udejstvovanja našega slovenskega človeka v tej močestni državi. Vse to udejstvovanje na vseh področjih naših slovenskih izseljencev v Združenih državah za narod kot celotno ogromno delo, na katero je domovina lahko ponosna, in ki je v čast narodu, ako bi bilo točno registrirano in bi bil kje zbran vse tozadevni material, ki se je nabiral zadnjih sto let. Pisec teh vrstic, sam bivši izseljenec, si dela težko vest in se čuti enako krivega pri tem narodnem grehu slovenskih izseljencev, ker je imel na kupe tega materiala, pa ga je vsega zavrgel.

Zato je pač takoj začetkom delovanja pri Družbi sv. Rafaela sprožil misel o izseljenskem arhivu, kjer naj bi se zbiral material saj zadnjih let, iz preteklih dobe pa rešilo, kar se rešiti da.

Zalibog pa Družba sv. Rafaela ni našla pri slovenskih izseljencih pravega razumevanja te velike ideje in odziv na številne tozadevne prošnje Družbe je ostal skoraj brez odziva, če odsetjemo le malenkostne prispevke posameznih idealno navdahnjenih posameznikov, ki so doumvali veliko važnost te prepotrebne ustanove.

Neki gospod nam je na našo prošnjo za pripevke za izseljenski arhiv odgovoril, čes: »Naši prepriči čim prej se pozabijo, tem bolje.« Seveda, če se ta boj za razna načela, za različne načine dela za narod, sme in more v zgodovini imenovati preprič. Ali ni to samo »kresanje duhov«? Ali ni vsa zgodovina v tem smislu samo preprič — t. j. različnih mnenj, boj za ideje? In če smo bili v tem boju včasih malo preveč osebnosti, kaj potem? Saj smo vendar ljudje! Ljudje so pa nositelji idej. Ne, ne! Vse izvajanje našega izseljenstva v tujini je izredno velikega pomena za narod doma. Tam se šele kažejo v najjasnejši luči vse dobre in naravno tudi slabe lastnosti naroda, preproste nepokvarjene slovenske duše brez vpliva kake rafiniranosti. Narod tu doma, vezan na svoje tradicije, na izobiljavno življenje in mišljenje, v sponah raznih voditeljev in vodilnih smeri, se ne more tako jasno pokazati v svoji pravi resnični naravi, kakor v tujini. Zato bi bil velik izseljenski arhiv tudi jasno in koristno ogledalo za narod doma, saj so izseljenci prav tako naš narod kakor mi doma. Saj izseljenci v tujini niso drugačni kakor narod doma sam, saj pridejo v tujino razne slabosti in vrline do popolnejšega in jasnejšega izraza. To pa samo hoče zgodovina, ki je učiteljica življenja. Ona vzame človeka, narod kolikor mogoče kakršn je, z vsem slabostmi in vrlinami, opisuje vse dogodke, slavne in nestavne in vsakdanje tako kakor so se razvili, samo da hoče povsod najti tudi naravne vzroke, prave pogoje in vplive na njih razvoj, da so se vršili tako, kakor se zdi. Zato se »Rafael« krepko pridružuje gosp. Keržetu in prosi z njegovimi besedami vse izseljence širom sveta, da se zavemo velike dolžnosti napram sebi in narodu doma, da se vsi krepko oklenemo ideje »izseljenskega arhiva« in začnemo pošiljati vanj vse, karkoli je v zvezi z našim narodnim izseljenskim življenjem.

Na inicijativno Družbe sv. Rafaela si je to idejo osvojil šef izseljenskega oddelka v ministrstvu za socialno politiko gosp. dr. Fedor Araničnik, ki je v svoji velikopoteznosti uvidel v izseljenskem arhivu veliko kriš za državo in ustanovil v izseljenskem komisariatu v Zagrebu za celo državo.

Pred kratkim je bil ta državni izseljenski arhiv ali muzej otvoren. Mi se gosp. šefu zanj iskreno zahvaljujemo. Pri tem pa vnovič apeliramo na vse slovensko izseljstvo širom sveta: iz ljubezni do sebe in do svojega naroda, naj nam postane izseljenski arhiv Družbe sv. Rafaela naša najvažnejša izseljenska zadeva.

Kaj pa naj pošiljamo v izseljenski arhiv?

1. Vse, karkoli se slovenskega tiska kjerkoli na svetu. Vsak dogodek najmanjšega društva v najmanjši slovenski naselbini najbolj preproste prireditve je zgodovinsko važen če ne sam, vsaj v zvezi razvoja.

2. Vse, karkoli se v kateremkoli jeziku na svetu tiska o nas, pa naj je to o narodu, ali naselbini

te kmetije. Prva takšna kmetija za gojenje nove vrste koruze je bila ustanovljena v Cerknem na posestvu Antona Plozine, druga v Sebeljah na posestvu Andreja Pagona za gojenje raznih žitnih vrst, ki jih hočejo vpeljati v Julijsko krajino. Vzorne kmetije so pod stalnim nadzorom poljedelskih inženjerjev, ki jih pošilja fašistična stranka in je naročeno vsem mladinskim organizacijam krajevnih fašijev, da organizirajo poučne izlete. Prvi poskusi so se posrečili tako, da bo fašistična organizacija v teku tega leta ustanovila še nekaj podobnih postaj in sicer v Ajdovščini, Korminu, Idriji in Tolminu in sicer za gojenje žitaric in za uvedbo novih vinskih trt.

Na Lokvah nad Gorico se je hudo ponesrečil Janez Bakej pri podiranju drevja. Prepeljan je bil v brezupnem stanju v gorško bolnišnico. Doma je pustil ženo in šest neposrečljivih otrok.

Vajenske teatne za rokodelce, ki bi hoteli prostovoljno odpotovati v Abesinijo in se tam za delj časa naseliti, organizira zavod za pospeševanje industrije in obrti pod vođstvom fašistične stranke. Zavod stavlja tečajem na razpolago brezplačno učitelje, knjige in potrebno orodje. Po vsej deželi so bile razposlane okrožnice, v katerih stranka priporoča prebivalstvu, na pošte predvsem moško mladino na te tečaj če da jih čaka v Abesiniji prijetno delo in obilen zaslužek. Očividno gre za to, da bi se že spomlaj. poslalo večje število rokodelcev in vajencev v italijanski afriški imperij. Zaenkrat se ta propaganda po drugih italijanskih prefekturah še ni začela.

Kako dolgo še?

Na jugozapadni obali Vrbskega jezera se razprostira lepa slovenska in narodnozavedna občina Loga vas. Tej je skozi dolga leta skrbno in pazljivo načeloval župan Matevž Rainer, daleč naokoli znan zaradi svojega vzornega gospodarstva, narodne značajnosti in predvsem pa zaradi svojega dobrega srca. Vsi so bili zadovoljni in tudi narodni nasprotniki, ki so bili kljub sosesčini popolnoma pomembne Vrbe in kljub velikemu prizadevanju pristojnih celovških krogov, vedno v manjšini, mu niso mogli priti do živega. Jeseni leta 1935 pa brez vsakega vzroka odstavi politična oblast župana in celi občinski odbor, in imenuje občinskega upravitelja v osebi Eriana, župana sosedne občine Vrbe.

In kakšne so bile posledice te spremembe? Občinske finance kljub temu, da ni več župana in celotnega odbora, tripijo, in doklade so bile povisane od 120 na 150%. Medtem ko so poprej občinski zastopniki vedeli, zakaj so plačevali občinske doklade, danes prebivalstvo tega ne ve in tudi ne more izvedeti.

Glavna podpora pa je komisar na novo nastalim kulturnim delavcem. Ustanovil se je v Logi vasi nemški pevski zbor, pri katerem morajo zaradi pomanjkanja domačinov sodelovati pevci iz Vrbe. Nato so se ustanovile lokalne organizacije Heimabunda, in sicer v Logi vasi in v St. Ilju. Ene izmed prireditelj zadnjega društva je bil nastop Miklavža v šoli v St. Ilju, ki je slovenski deči govoril samo v nemščini. Pri božičnici, pri kateri so se delili bogvekje zbrani Šturmkuovi darovi, se je upal izraziti tamošnji učitelj: »Vidite, ta darila so vam poslali Nemci. Kaj vam pa dajo Slovenci? Strup.«

Koncem lanskega leta je bil penzioniran dolgoletni, vsepovsod spoštovani in ugledni župnik Bayer, rodom Čeb. Pri tej priliki so se znašle osebe, ki jih v domači farni cerkvi nikdar ni bilo videti pri službi božji, in začele pobirati podpise za nemškega duhovnika in s tem za uvedbo nemškega bogoslužja Metoda, ki se je uporabljala pri pobiranju teh podpisov, pri katerih je morala sodelovati tudi deca, prav živo spominja na način, kako se je na Koroškem izvedlo ljudsko štetje, kjer so ljudje bili postavljeni pred alternativo: ali si za Avstrijo, ali za Jugoslavijo, ali moraš plačati višje davke itd.

Slovenski volilci in davkoplačevalci se po pravici povprašujejo, kako dolgo bo še trajalo, da pridejo možje njihovega zaupanja zopet do svoje veljave. Nekam čudno je, da sedi v občini občinski komisar, katero ni omagal ne februarja in tudi ne julija puč v letih 1934, ko so vendar skoraj v vseh občinah, tudi v tistih, kjer je večina izvoljenih odbornikov bila iz političnih razlogov (zaradi razpusta političnih strank) odstavljena, imenovani možje-domačini za upravo občine.

Ali bodo koroški Slovenci dobili poleg mladinskih in kulturnih komisarjev tudi še politične komisarje, ki bodo z novimi metodami cepili meso od živega telesa naše narodne manjšine? Nezdovoljnost med prebivalstvom južnega dela Koroške je velika in raste zaradi obupanih gospodarskih razmer od dne do dne. Saj se vidi najbolj v tem, da je komunistična organizacija na tem ozemlju najbolj razvita in da ne mine mesec, da varnostna oblast ne najde na tem ozemlju kako anarhično celico. Ali se naj spravi tudi ostalo prebivalstvo, ki je vedno zvesto služilo državi in narodu, na rob propada in v kočljiv tabor obupanih?

FOTOAMATER

Ljubljanski fotoamaterji so zborovali

29. januarja je imel ljubljanski fotoklub svoj 6. redni občni zbor, ki je ob lepi udeležbi članov potekel v popolnem soglasju. Iz temeljitih in stvarnih poročil, ki so jih podali funkcionarji kluba, je razvidno, da je bilo klubovo delo tudi v preteklem letu zelo živahno. Med drugim je razširil in poglobil stike z inozemstvom, kjer si je zlasti z mednarodnimi fotografskimi razstavami doma in z uspešnimi udeležbami svojih članov na mednarodnih razstavah v inozemstvu pridobil ugled, kot ga uživa le malo sličnih organizacij po svetu. Skupno se je udeležil klub po svojih članih v minulem poslovnem letu 32 po večini mednarodnih razstav ter je za svoja odlična dela prejel številna odlikovanja: 7 zlatih, 8 srebrnih in 12 bronastih plaket ter 11 častnih diplom in priznanj, na mednarodni razstavi umetniške fotografije v Chicagu pa je prioboril v močni konkurenci Jugoslaviji drugo mesto v vrstnem redu držav. Na prvem mestu je bila Amerika. Več slik je bilo sprejetih in objavljenih v elitnih mednarodnih fotografskih zbornikih in revijah.

Seveda ni zanemarljiv klub pri tem drugega dela. Organiziral je 11 mednarodno fotografsko razstavo v Ljubljani, pomagal ustvarjati nove strokovne organizacije, osnoval je strokovno knjižnico, razpoložljivo fotovalne mape skrbel za predavanja in tečaje ter po požrtvovalnosti članov uredil svoje finance. V veliko oporo je bil klubu slovenski tisk, ki mu je izrazil predsednik Grom v otvorenem govoru posebno zahvalo. Pri volitvah so bili za novo poslovno leto izbrani za predsednika Srečko Grom, za podpredsednika dr. R. del Cott, za tajnika Karlo Kocjančič, dočim je odbor ostal v bistvu neizpremenjen.

Ze od ustanovitve sem ima ljubljanski fotoklub v svojem programu osnoven slikovne centrale in letošnji občni zbor je pooblastil upravo, da to zamisel uresniči. To bo pri nas edinstvena ustanova, ki bo zbiral in v svojem arhivu hranila najrazličnejša znanstvena kulturna in gospodarska predavanja, itd. Arhiv bo seveda v slikah in diapozitivih interesentom na razpolago. Dočim je gojil ljubljanski fotoklub do sedaj le izrazito umetniško fotografijo, je postavil z ustanovitvijo slikovne centrale svoje delo na široko podlago in ga prilagodil tudi praktičnim potrebam našega kulturnega in gospodarskega življenja.

Kot najvidnejši in najbolj otipljiv primer vzemimo samo slike, ki bodo na razpolago v slikovni centrali za tujskoprometno propagando. Prav pri tej se namreč na moč zrcali naša velika revščina na primernih fotografijah. Drugače si vsaj ne morem predstavljati, zakaj reprezentira divno lepoto naših krajev po večini tako mizerna ilustracija propagandnih prospektov, ki naj dopolni in objektivno predoči tujcu to, česar tekst v prospektu ne zmored. Morda je temu vzrok tudi premajhna povezanost med fotoamaterskimi organizacijami in tujsko-prometnimi ustanovami, morda tudi naša finančna mizernost, morda neorientiranost in premalo kritičnosti pri izbiri slik, vsekakor je poleg vsega res, da so se naši prominenti v fotografiji do sedaj premalo bavili z demovnsko in gojili le umetniško fotografijo. In baš ti bi bili pred vsem pokliani da gojijo tudi to nanogo v fotografiji, ki zahteva še prav posebnih osebnosti kajti le umetniško občutena fotografija je zmožna da tudi tujcu dojemljivo in prepričevalno poda lepoto naše

domovine in uspešno tekmuje v inozemstvu z močno in finančno dobro fundirano konkurenco. Kakšna naj bo ilustracija naših propagandnih prospektov in kakšne smernice moramo dati domovinski fotografiji, bomo izpregovorili v posebnem članku. Zabeležim naj v tem pogledu razveseljivo dejstvo, da je Zveza za tujski promet poslala na letošnji občni zbor ljubljanskega fotokluba svojega zastopnika g. ing. Pipenbacherja, ki se je mogel osebno prepričati o volji in želji fotokluba po sodelovanju tudi na tem polju.

Sklenjena je bila tudi ustanovitev kinosekcije, ki naj poveže naše amaterje v amaterski kinematografiji v delovno in družabno skupnost, sprjetih pa je bilo tudi nekaj sklepov o ugodnostih članov, ki bivajo izven Ljubljane, in o znižanju dijaške članarine na 2 Din mesečno, da se tudi dijakom omogoči sodelovanje v klubu.

Izenačevanje in drobljenje zrna starih negativov

Enkrat radi neprimerne razvijalke, drugi radi predolgega razvijanja, še večkrat z družbenimi močmi obeh nepriporočljivih sredstev dobimo negativne, ki so na prvi pogled brezupni: prekontrastni so in debelo zrno opazimo že s prostim očesom, da na povečavo ni niti misliti — posebno če je negativ malega formata. Za izboljšanje gradacije je mnogo navodil, manj za izboljšanje gradacije in zrna. Objavljamo postopek za korekturo obeh napak, ki temelji na izbleditvi in zopetnem razvijanju negativov.

Negativo dobro izperemo in izbledimo v kopeli:

500 ccm vode
50 g bakr. sulfata
50 g kuh. soli
12,5 ccm konc. žvepl. kisline.

Po izbleditvi izpiramo negativ nekaj minut v vodi, nato pa razvijamo 2 minuti dolgo v naslednjem razvijalcu.

500 ccm vode
1,5 gr parafenylenidiamina
10 gr natr. sulfita.

O tej kopeli se razvijajo črtnine navidezno do prejšnje jakosti, ko negativ izperemo in položimo v okisano fiksirno kopel se pa izčistijo ter dobimo nekoliko rjavkast, toda precej mehkejši negativ. Seveda moramo ta proces večkrat ponoviti, negativ ponovno izbledit in zopet razviti, dokler ne dobimo zaželenih mehkohe. Predno negativ ponovno izbledit, moramo odstraniti s temeljitim izpiranjem iz plasti negativna vse fiksir. Važno je, da izboljšamo s tem postopkom v precejšnji meri tudi zrno negativov.

Pogoj za uspeh je dobro izfiksiran in izpran negativ.

V centru mesta oddam stanovanje

ene sobe in kuhinje — eni do dvema osebama — z marcem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1835

»Ahtevajte povsod naš list!